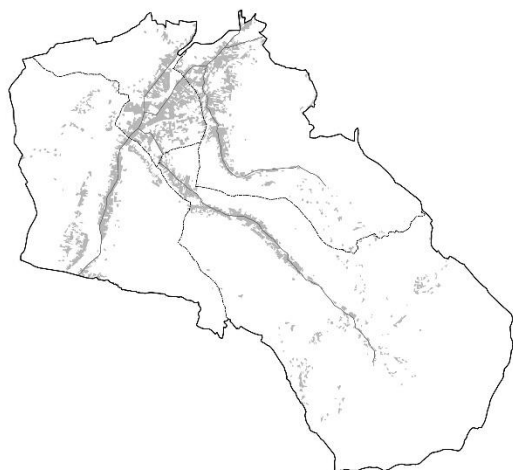

GMINA WĘGIERSKA GÓRKA

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**DO ZMIANY MIEJSCOWYCH PLANÓW
ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
SOŁECTWA CIĘCINA, CISIEC,
WĘGIERSKA GÓRKA I ŻABNICA**

LISTOPAD 2018

Wykonawca:

ul. Rzemieślnicza 1 /801
30-363 Kraków
www.terra-adp.pl

Zespół autorski:

mgr inż. Sabina Ostrowiak
mgr inż. arch. Agnieszka Rozenau-Rybowicz

1. Wstęp	5
1.1. Podstawa prawna, cel i zakres prognozy	5
1.2. Zawartość i główne cele projektów	6
1.3. Powiązania z innymi dokumentami	7
1.4. Metody sporządzania prognozy	8
1.5. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektów	9
2. Stan i przemiany środowiska	9
2.1. Położenie obszaru	9
2.2. Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego	11
2.2.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu.....	11
2.2.2. Złoża kopalin.....	13
2.2.3. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna.....	13
2.2.4. Klimat.....	14
2.2.5. Wody powierzchniowe i podziemne.....	16
2.2.6. Flora i fauna	18
2.2.7. Powiązania przyrodnicze	22
2.2.8. Dziedzictwo kulturowe	24
2.2.9. Krajobraz.....	24
2.2.10. Formy ochrony przyrody	26
2.3. Stan środowiska i zagrożenia na obszarze objętym projektami zmian planów, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	28
2.3.1. Stan wód podziemnych i powierzchniowych.....	28
2.3.2. Stan powietrza atmosferycznego	30
2.3.3. Klimat akustyczny.....	33
2.3.4. Pola elektromagnetyczne i promieniowanie	33
2.3.5. Zagrożenia geologiczne	34
2.3.6. Zagrożenie powodzią	36
2.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektów	37
2.5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektów zmian planów, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody	38
2.6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu	44
3. Oddziaływanie ustaleń projektów na środowisko.....	46

3.1. Oddziaływanie projektów zmian planów na różnorodność biologiczną, faunę i florę, powierzchnię ziemi, glebę, wody, powietrze, klimat, krajobraz, zabytki, dobra materialne, ludzi oraz zasoby naturalne	46
3.2. Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe i stałe	51
3.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	52
3.4. Wpływ przewidywanych oddziaływań na istniejące i planowane obszary chronione w tym na obszary Natura 2000	52
4. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań.....	52
5. Rozwiązania alternatywne	54
6. Wnioski złożone do prognozy.....	54
7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	54
8. Bibliografia	58

1. Wstęp

1.1. Podstawa prawna, cel i zakres prognozy

Podstawą prawną wykonania prognozy są:

- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r., poz. 1073.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz.U. 2017 poz. 1405 z późn. zm.);

Prognozę wykonano w zakresie i stopniu szczegółowości uzgodnionym przez:

- Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Katowicach
- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Żywcu.

Informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko, o których mowa w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu oraz etapu w procesie opracowywania projektów.

Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez propozycje zagospodarowania terenu, ustalone w zapisach projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cięcina, Cisiec, Węgierska Górka i Żabnica, w gminie Węgierska Górka.

Prognoza ma za zadanie:

- określić (ocenić i analizować) istniejący stan środowiska oraz jego ewentualne zmiany w przypadku braku realizacji projektowanych rozwiązań,
- określić pojawiające się zagrożenia wynikające z dopuszczenia przez projekty zmian planów, innych niż dotychczasowe sposobów użytkowania terenów, obiektów i instalacji, w szczególności na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- sprawdzić, czy zostało uwzględnione – znaczące oddziaływanie obiektów i instalacji, na środowisko i dobra materialne,
- ocenić skutki dla środowiska, wynikające z realizacji projektowanych zamierzeń, w szczególności dotyczące obszarów chronionych,
- sprawdzić i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania – na cele i przedmiot ochrony środowiska obszaru gminy i obszarów sąsiednich – w tym także na obszarach Natura 2000,
- sprawdzić i ocenić, w jakim stopniu proponowane działania i przedsięwzięcia mogą mieć ewentualny niekorzystny wpływ na przyjęte cele ochrony środowiska na obszarze gminy,
- sprawdzić i ocenić, w jakim stopniu projektowane zamierzenie określiło i uwzględniło, sposób i zakres wymaganego zapobiegania negatywnym skutkom oddziaływania na

środowisko, jego ograniczania lub konieczność zastosowania kompensacji przyrodniczej – w szczególności na ochronę obszarów Natura 2000,

- przedstawiać rozwiązania alternatywne, wobec rozwiązań ujętych w treści projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cięcina, Cisiec, Węgierska Górka i Żabnica,
- zawierać informacje o ewentualnym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- zawierać informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- zawierać streszczenie w języku niespecjalistycznym.

1.2. Zawartość i główne cele projektów

Podstawą sporządzenia projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cięcina, Cisiec, Węgierska Górka i Żabnica, w gminie Węgierska Górka są:

- Uchwała Rady Gminy Węgierska Górka Nr XXI/211/2017 z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cięcina, obejmująca jedynie zmiany tekstowe.
- Uchwała Rady Gminy Węgierska Górka Nr XXI/212/2017 z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cisiec, obejmująca jedynie zmiany tekstowe.
- Uchwała Rady Gminy Węgierska Górka Nr XXI/213/2017 z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Węgierska Górka, obejmująca jedynie zmiany tekstowe.
- Uchwała Rady Gminy Węgierska Górka Nr XXI/214/2017 z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Żabnica, obejmująca jedynie zmiany tekstowe.

Zmiany planów dotyczą zapisów określających warunki zabudowy i zagospodarowania terenów:

- a. zmiana ustaleń dotyczących minimalnej odległości lokalizacji budynków od ściany lasu z 25 m na zapis „należy zapewnić minimalną odległość budynków od ściany lasu z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1422).”;
- b. zmiana ustaleń dotyczących minimalnych odległości obiektów budowlanych od linii kolejowej na zapis: ”należy zapewnić minimalne odległości lokalizacji obiektów budowlanych od linii kolejowej zgodnie z Ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2177)”

- c. zmniejszenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w dostosowaniu do struktury zabudowy,
- d. doprecyzowanie zapisów w zakresie wysokości zabudowy i zwiększenie dopuszczalnej wysokości, w szczególności dla zabudowy usługowej,
- e. doprecyzowanie zapisów w zakresie form dachów i dopuszczenie mniejszych kątów nachylenia, w szczególności dla zabudowy usługowej i produkcyjnej,
- f. usunięcie zapisów dotyczących minimalnej powierzchni działek budowlanych,
- g. usunięcie określenia „modernizacji”, które nie występuje już w przepisach,
- h. w terenach rolnych w Cięcinie i Żabnicy dopuszczenie na działce o powierzchni większej, niż 30a: jednego budynku gospodarczego lub inwentarskiego związanego ściśle z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o zwartej powierzchni większej, niż 3 ha stanowiącego własność inwestora – zapis ma na celu umożliwienie realizacji budynku gospodarczego wyłącznie w ramach bardzo dużego gospodarstwa rolnego,
- i. zmiana zapisów dotyczących terenów US2: zmiany w zakresie dopuszczonych form zabudowy oraz wykreślenie ograniczenia lokalizacji zaplecza wyłącznie przy dolnych stacjach, z wyjątkiem terenu US2 znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec,
- j. dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych do magazynowania wód opadowych w terenach R i ZL2,
- k. uzupełnienie ustaleń dla nowo realizowanej zabudowy w zasięgu strefy konserwatorskiej „A”.
- l. uzupełnienie zapisu o minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej w terenach, w których dotychczas takiego zapisu nie było: AC, UP, UK, US1, PU, PU1, 01PU, NO, WZ, ZC, US2, PP, PM, UU3, URL, IT,
- m. uzupełnienie zapisów dotyczących maksymalnych wysokości obiektów w terenach, w których dotychczas takiego zapisu nie było mimo dopuszczenia obiektów budowlanych: UK, US1, NO, WZ, ZC, PP, URL, IT.

W projekcie zmian planów nie wprowadza się modyfikacji w części graficznej.

1.3. Powiązania z innymi dokumentami

Projekty zmian planów stanowią niewielką zmianę zapisów zawartych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cięcina, Cisiec, Węgierska Górka i Żabnica, które zostały zatwierdzone:

- Uchwałą Nr XVI/159/2004 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cięcina;
- Uchwałą Nr XXII/226/2005 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cisiec;

- Uchwałą Nr XVI/160/2004 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 4 sierpnia 2004 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Węgierska Górka;
- Uchwałą Nr XXII/227/2005 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 6 czerwca 2005 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Żabnica

Projekty zmian planów nie naruszają ustaleń Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węgierska Górka, zatwierdzonego Uchwałą Nr XXII/170/2001 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 4 września 2001 r.

1.4. Metody sporządzania prognozy

Prognoza jest oceną oddziaływania na środowisko projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w gminie Węgierska Górka, a w przypadku niekorzystnych zmian, propozycją jego modyfikacji w celu zminimalizowania niekorzystnego wpływu na środowisko. Osiągnięte jest to poprzez ocenę skutku, czyli wynikowego stanu komponentów środowiska, powstałego na skutek przemian w jego funkcjonowaniu, spowodowanych realizacją ustaleń projektów oraz sformułowanie propozycji zmian lub alternatywnej wersji ustaleń, określających osiągnięcie możliwie korzystnego stanu środowiska w warunkach projektowanego zagospodarowania przestrzennego obszaru.

Prognoza oddziaływania projektów na środowisko opiera się na przyjęciu założenia, iż procesy zachodzące obecnie w środowisku będą nadal występować, ale może zmienić się ich intensywność. Toteż ocena oddziaływania projektów opiera się na analizie aktualnego stanu funkcjonowania środowiska, określeniu jego odporności na degradację i określeniu progów krytycznych. Na tej podstawie przewiduje się zachowania i reakcje środowiska na zadany czynnik. Czynnikiem są przemiany środowiska wynikłe z realizacji projektów. Prognozę oddziaływania na środowisko projektów wykonano w oparciu o metody analogii, analizy środowiskowej i statystycznej oraz prognozowania eksperckiego.

W dokumencie „Prognozy oddziaływania na środowisko...” zastosowano metodę opisową, co skutkuje przedstawieniem części tekstowej opracowania. Z uwagi na brak zmian w sposobie przeznaczeniach terenów nie przedstawia się załączników graficznych.

1.5. Metody analizy skutków realizacji postanowień projektów

Analiza skutków realizacji postanowień projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego może odbywać się w ramach analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym gminy. Do dokonywania takiej analizy jest zobowiązany, zgodnie z Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, wójt, burmistrz lub prezydent danej gminy. Analiza taka powinna być przeprowadzana co najmniej raz w kadencji.

W zakresie monitoringu poszczególnych elementów środowiska odpowiedzialne są jednostki i instytucje związane z gospodarką wodną, zarządy dróg, starostwa powiatowe, urzędy wojewódzkie, a w zakresie ochrony przyrody Lasy Państwowe, Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska oraz jednostki wspomagające, zatrudniające ekspertów w dziedzinie ochrony środowiska, np. IMGW, RZGW i inne. Zgodnie z art. 10 Dyrektywy 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w celu uniknięcia powielania monitoringu raporty o stanie i jakości poszczególnych elementów środowiska powinny być przekazywane do Urzędu Gminy.

2. Stan i przemiany środowiska

2.1. Położenie obszaru

Gmina Węgierska Górka położona jest w centralnej części powiatu żywieckiego, który jest najbardziej wysuniętym na południe powiatem województwa śląskiego. Składa się z sołectw Węgierska Górka, Cięcina, Cisiec, Żabnica. Ma wydłużony kształt w kierunku północno-zachodnim i południowo-wschodnim. Południowe granice przebiegają 2 km od granicy polsko-słowackiej. Gmina położona jest nad rzekami Soła, Żabniczanka i Cięcinka. W jej obszarze znajdują się zbocza Baraniej Góry, Romanki, Lipowskiej oraz położone są Magura Cięcińska (891m n.p.m.), Abrahamów (857m n.p.m.) i Prusów (1010 m n.p.m.).

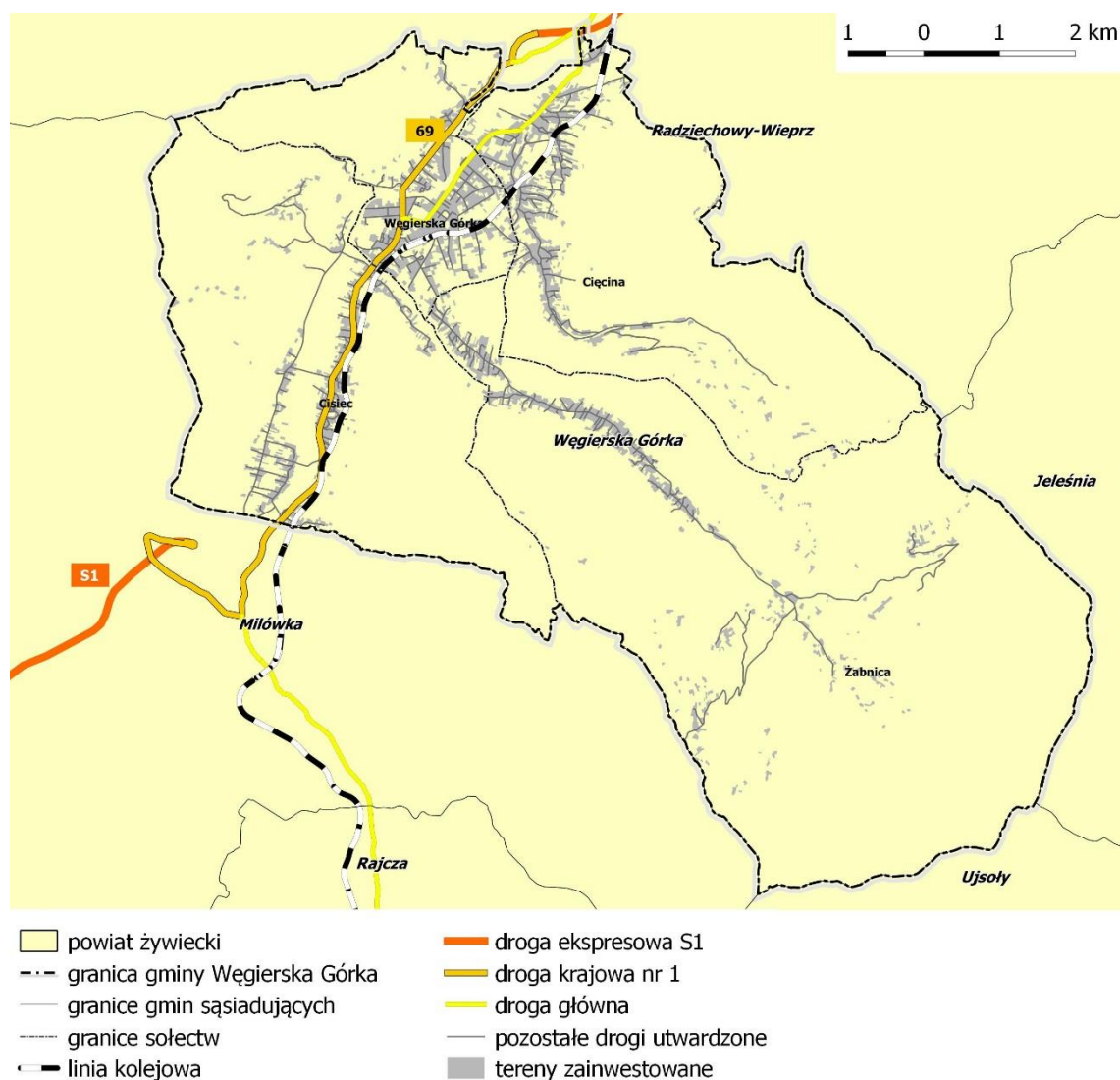
Gmina Węgierska Górka graniczy (ryc. 1):

- od północy i północnego-wschodu z gminą Radziechowy-Wieprz,
- od wschodu z Jeleśnią,
- od południa z Ujsoły,
- od zachodu i południowego-zachodu z Milówką.

Gmina zajmuje powierzchnię 76,5km², co stanowi 8% powierzchni powiatu żywieckiego, a jej populacja wynosi 15 102 osoby – niemal 10% ludności powiatu.

Głównym szlakiem komunikacyjnym jest droga krajowa nr 69 zastępująca brakującą część drogi ekspresowej S1 relacji Bielsko-Biała-Zwardoń. Przez gminę przebiega linia kolejowa nr 139 relacji Katowice-Zwardoń.

Ryc. 1 Położenie gminy Węgierska Górka

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 1 Ogólna charakterystyka gminy Węgierska Górka

Gmina Węgierska Górka			Powiat żywiecki
Lata	2013	2015	
L. miejscowości	4		
Powierzchnia w km ²	76		
Ludność	15 127	15 102	153 047
Ludność na 1 km ²	198	197	147
Lesistość w %	51,5	51,5	51,7
Ludność w % ogółu ludności korzystająca z instalacji:			
• wodociągowej	54,5	57,2	59,9
• kanalizacyjnej	73,7	87,2	75,5
• gazowej	0,1	0,1	11,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL

2.2. Ogólna charakterystyka środowiska przyrodniczego

2.2.1. Budowa geologiczna i rzeźba terenu

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski wg Kondrackiego, analizowany obszar znajduje się w obrębie prowincji: Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym, podprowincji: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie, makroregionu: Beskidy Zachodnie, mezoregionów: Beskid Żywiecki, Beskid Śląski oraz Kotlina Żywiecka (ryc. 2).

Największa część powierzchni gminy znajduje się w obszarze Beskidu Żywieckiego zajmującego w granicach Polski 1100 km². W mezoregionie tym wyróżnia się cztery submezoregiony – gmina znajduje się w Beskidzie Żywieckim właściwym otaczającym od południa i wschodu dorzecze Soły. Przez obszar przebiega dział wodny między zlewiskami Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego. Wokół źródłowych potoków Soły wyróżnia się czworokątny wieniec górski, w którym szczyty dochodzą do 1366 m n.p.m. Szczyty gór są zalesione, powyżej 1200-1250 m występuje piętro regla górnego, na Pilsku powyżej 1400 m piętro subalpejskie. W dolinach rozciągają się duże wsie.

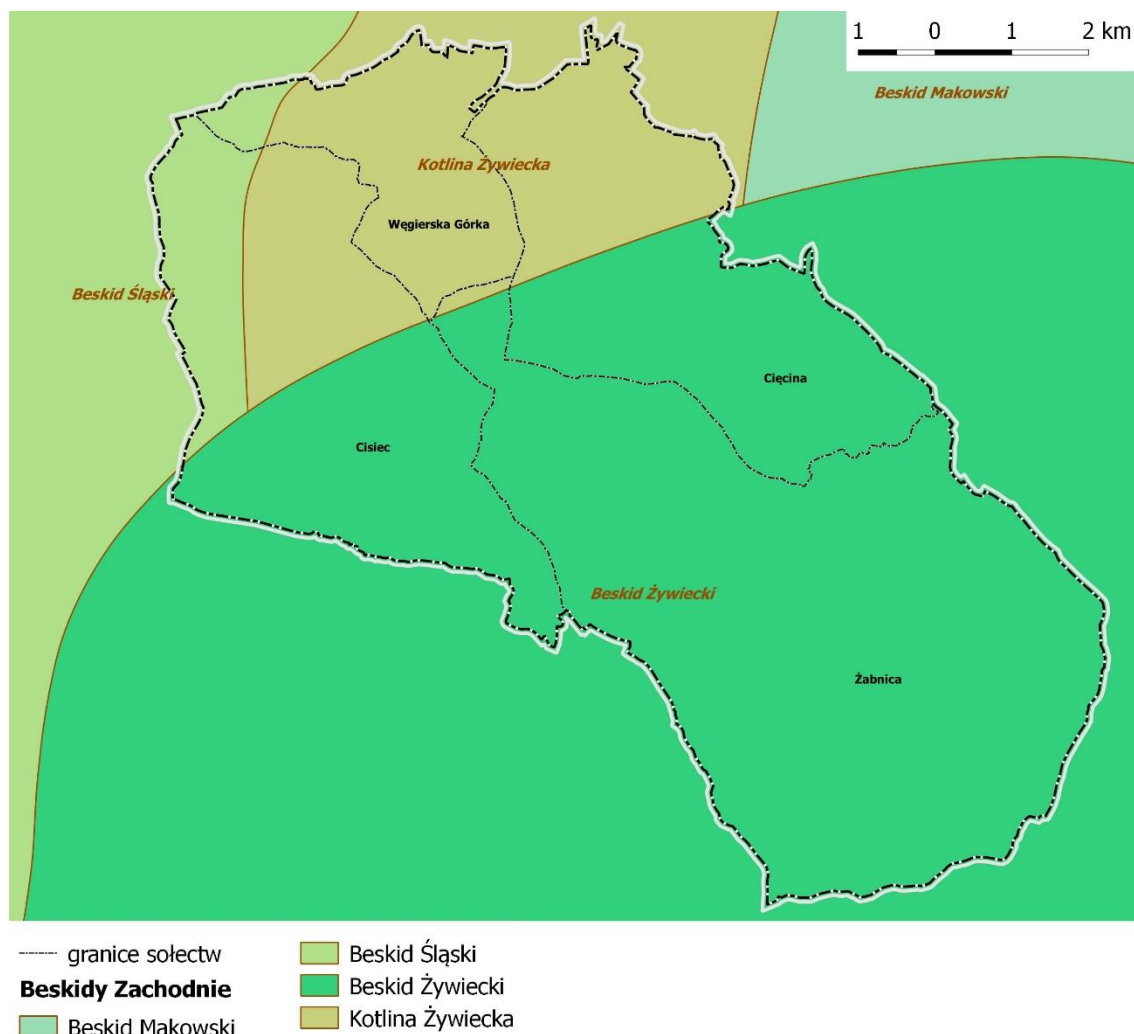
Część północna gminy znajduje się w Kotlinie Żywieckiej, która wydzielona jest na podstawie obniżenia śródgórskiego pomiędzy Beskidem Śląskim, Beskidem Małym, Beskidem Makowskim oraz Beskidem Żywieckim, zajmująca powierzchnię 320 km². Region jest oknem tektonicznym, w którym odsłaniają się łupki serii podśląskiej i cieszyńskiej znajdujące się pod piaskowcami płaszczowiny godulskiej. Dno kotliny obniża się w kierunku doliny rzeki Soły. Ze względu na występujące tu urodzajne gleby brunatne kotlina jest gęsto zaludniona i pozbawiona lasów.

Najmniejsza część powierzchni gminy wchodzi do regionu Beskidu Śląskiego. Region zbudowany jest z piaskowców magurskich i istebniańskich. Teren opada na północ w kierunku pogórza śląskiego. Dolina Wisły dzieli region na dwie części – wschodnie – wyższe i silnie rozczłonkowane oraz zachodnie.

Węgierska Górka położona jest w dolinie rzeki Soła. Na terenie gminy do doliny Soły uchodzi dolina Żabniczanki oraz Cięcinki.

Dolina rzeki Soła przyjmuje przebieg zbliżony do południkowego, Żabniczanka natomiast biegnie z południowego – wschodu na północny – zachód, a Cięcinka przechodzi z przebiegu równoleżnikowego do południkowego.

Ryc. 2 Położenie obszaru objętego opracowaniem na tle jednostek fizyczno–geograficznych.

Źródło: Opracowanie własne

Południowo-wschodnie, geograficzno - administracyjne granice Gminy przebiegają wzdłuż grzbietów Romanki (1366 m n.p.m.), Lipowskiej (1324 m n.p.m.) i Prusowa (1010 m n.p.m.). Północno-zachodnia granica Gminy opiera się o jeden ze szczytów masywu Baraniej Góry - Glinne (1021 m n.p.m.).

Beskid Śląski i Beskid Żywiecki są pasmami górskimi zbudowanymi z kompleksu utworów fliszowych, sfałdowanych w początkach neogenu i powtórnie w środkowym miocenie. Podłoże fliszu nie jest odsłonięte, a o jego rodzaju można wnioskować pośrednio na podstawie otoczków występujących w różnych ogniwach fliszu, oraz porwaków tektonicznych znajdujących się w spągu płaszczowin. Zasadniczy zręb tektoniczny Beskidu Śląskiego tworzy płaszczowina godulska będąca częścią płaszczowiny śląskiej nasuniętej z południa w kierunku północnym. Płaszczowinę godulską budują: łupki wierzchowskie, warstwy Igockie, piaskowce godulskie, warstwy istebniańskie oraz utwory trzeciorzędowe. Czarne, ilaste łupki wierzchowskie tworzą podstawę wierzchowiny. Nad nimi występują poziomy warstw w postaci krzemieniastych piaskowców naprzemianległych z twardymi, czarnymi łupkami (sporadycznie są odsłonięte). Piaskowce godulskie stanowią podstawowy składnik budowy szczytów i pasm górskich Beskidu Śląskiego. Są to gruboławicowe, zielonawe od glaukonitu, piaskowca

z wkładkami łupków. Warstwy istebniańskie są najmłodszymi elementami płaszczowiny godulskiej. Tworzą je piaskowce i zlepieńce istebniańskie.

Zrąb tektoniczny Beskidu Żywieckiego tworzy płaszczowina magurska zbudowana z: warstwy inoceramowej, piaskowców ciężkowickich przykrytych i częściowo podścielanych pstrymi łupkami, warstwy hieroglifowe, beloweskie i podmagurskie oraz tworzące najwyższe ogniwo piaskowce magurskie zróżnicowane na dwie strefy facjalne. W strefie zewnętrznej są to piaskowce silnie glaukonitowe, natomiast w strefie wewnętrznej glaukonit zanika, a piaskowce są silniej mikowe.

2.2.2. Złoża kopalin

W granicy gminy Węgierska Górka nie stwierdzono złóż surowców mineralnych. Nie ma tutaj także wyznaczonych terenów, ani obszarów górniczych.

2.2.3. Gleby i rolnicza przestrzeń produkcyjna

Produkcyjność gleb w gminie jest ściśle uzależniona od rodzaju zwietrzliny oraz wysokości nad poziomem morza. Zwietrzelina fliszowa jest tu z reguły bezwęglanowa, kwaśna i silnie kwaśna, najczęściej gliniasto - pylasta o dużej ilości szkieletu. W przypadku zwietrzliny piaskowców z domieszką łupków - zawsze ilość szkieletu jest mniejsza i jest on drobniejszy.

Na terenie gminy największy obszar zajmują gleby brunatne górskie 51 % oraz górskie gleby bielcowe 42 % powierzchni gminy. Fragmentarycznie występują rankery oraz gleby hydrogeniczne.

W gminie Węgierska Górka występują cztery podtypy gleb brunatnych, a mianowicie:

- brunatne bielcowe 12%
- brunatne kwaśne 33%
- brunatne wylugowane 5%
- brunatne właściwe 1%.

W brunatnych bielcowych na proces brunatnienia nakłada się bielcowanie górnej części profilu, potęgowane przez takie czynniki jak silne zakwaszenie, monokultury świerkowe, znaczna ilość opadów. Występują na niezbyt dużych płatach w uroczyskach Prusów, Tymanowa, Sucha Góra oraz Barania w dolnej lub środkowej partii łagodnych zboczy.

Największe płaty gleby brunatnej kwaśnej występują w obrębie Węgierska Górka w uroczyskach Romanka, Wojtasia, Bystra, Cięcina. Występują pod siedliskami lasu mieszanego górskiego i lasu górskiego.

Gleby brunatne wylugowane występują na kilku niewielkich fragmentach w rejonie Słotwiny w zwietrzelinie zawierającej znaczną domieszkę lub przewagę łupków. Występują tylko małe fragmenty gleby brunatnej właściwej.

Gleby bielcowe występują na dużych połaciach, szczególnie na stokach Baraniej Góry. Stopień zaawansowania procesu bielcowego jest tu rozmaity - od słabo zaznaczonego do gleb silnie zbielcowanych. Występują na różnych utworach od bardzo silnie kwaśnych

gruboziarnistych zlepieńców kredowych, tworzących uboższe fragmenty siedlisk boru mieszanego górskiego – do piaskowców i łupków godulskich, tworzących siedlisko lasu mieszanego górskiego. Tylko około 25 % powierzchni gleby bielcowej to gleba nie oglejona. Na pozostałej części tych gleb występuje słabe lub średnie oglejenie górnych poziomów.

Rankery (brunatniejący i bielcowany) występują głównie małymi płatami na stromych skalistych stokach zwłaszcza w ich górnych partiach. Na powierzchni gleby znajduje się ogromna ilość rumoszu skalnego.

Pozostałe gleby zajmują niewielką część powierzchni ($\leq 1\%$).

Z poniższych danych wynika że gmina nie należy do terenów o silnie rozwiniętym rolnictwie. W dominujących tam indywidualnych gospodarstwach rolnych użytki rolne stanowią 38% ogólnej powierzchni. Na uwagę zasługuje duża lesistość tego terenu (52%), w porównaniu z lesistością całego kraju (28%). Zdecydowaną większość powierzchni lasów zajmują lasy stanowiące własność Skarbu Państwa w zarządzie Lasów Państwowych. Pozostałe to lasy indywidualnych właścicieli.

Tabela 2 Struktura użytkowania ziemi w gminie Węgierska Górka

Gmina	Pow. ogólna (ha)	Grunty w zarządzie LP				Gospodarstwa indywidualne						Pozostali użytkownicy gruntów % pow. ogólnej	Lesistość
		lasa (ha)	% pow. ogólnej	pozostałe w tym użytki rolne (ha)	% pow. ogólnej	lasa (ha)	% pow. ogólnej	użytki rolne (ha)	% pow. ogólnej	pozostałe (ha)	% pow. ogólnej		
Węgierska Górka	7631	2913	38%	41	1%	1080	14%	2917	38%	145	2%	7%	51,8%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Program Ochrony Przyrody Plan urzędzenia lasu dla Nadleśnictwa Węgierska Górka na okres 01.01.2014 r. – 21.12.2023 r, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach

2.2.4. Klimat

Gmina Węgierska Górka znajduje się w XXI dzielnicy klimatycznej (podział wg Gumińskiego 1948), tj. dzielnicy karpackiej, która wykazuje cechy klimatu górskiego czyli zależnością elementów klimatu od wysokości. Posiada jednak wiele cech odrębnych, ze względu na różną wysokość szczytów górskich znajdujących się w obrębie dzielnicy – warunki klimatyczne na Śnieżce (1602 m n.p.m.) różnią się znacznie od tych na Kasprowym Wierchu (1987 m n.p.m.), a co za tym idzie średnie roczne zjawiska pogodowe obarczone są dużym odchyleniem standardowym.

Węgierska Górka znajduje się w strefie klimatu górskiego charakteryzującej się uzależnieniem parametrów klimatu od wysokości nad poziomem morza. Na terenie Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego wyróżnia się pięć pięter klimatycznych. Według tego podziału Gmina znajduje się w przedziale trzech pięter (Tabela 3) .

Tabela 3 Charakterystyka pięter klimatycznych w gminie Węgierska Górka

Piętro	Średnia temp. roku (°C)	Średnia wysokość n.p.m. (m)		
		Beskid Śląski	Kotliny	Beskid Żywiecki
Umiarkowanie ciepłe	6-8	250 - 670	200 - 500	260-680
Umiarkowanie chłodne	4-6	670-980	500-950	680-1080
Chłodne	2-4	>980	Do 950	1080-1400

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Węgierska Górka

Według badań nad sytuacjami synoptycznymi w dorzeczu górnej Wisły, przeprowadzonymi w latach 1951 - 1975 najczęściej nad gminę napływało wilgotne powietrze polarnomorskie - powyżej 60% w roku (przede wszystkim lato i jesień z maksimum w lipcu) przynosząc ochłodzenie latem, a w zimie ocieplenie. Rzadziej napływało powietrze polarno - kontynentalne - 23 % w roku (przede wszystkim styczeń i marzec) - ciepłe latem, a zimą chłodne, charakteryzujące się niską wilgotnością i małym zachmurzeniem. Zimne i suche powietrze arktyczne napływało stosunkowo rzadko - 6 % w roku (przede wszystkim wiosną). Najrzadziej napływały masy powietrza zwrotnikowego - ok. 4% w roku (najczęściej na wiosnę, a także w sierpniu i październiku, najrzadziej zimą).

W jesieni i zimie podczas napływu mas powietrza polarno - kontynentalnego powstają silne inwersje termiczne w dolinach i kotlinach, a w lecie podczas silnego ogrzania tych mas od podłoża występują burze i ulewne deszcze. Inwersje termiczne powstają także podczas napływu powietrza arktycznego. Wartość temperatury powietrza uzależniona jest od wysokości nad poziomem morza oraz form rzeźby terenu. Średnie temperatury powietrza są wyższe na wierzchołkach i stokach niż w dnach dolin. Przyczyną tego są: zastoiska chłodu w dnach dolin, częste występowanie zjawiska inwersji termicznej.

Z punktu widzenia gospodarki rolnej i leśnej najistotniejszym jest okres wegetacyjny ze średnią temperaturą dobową powyżej 5 °C.

Do wysokości górnej granicy upraw (około 800 m n.p.m.) średnia długość okresu bezprzymrozkowego wynosi 177 do 170 dni. W piętrach leśnych (powyżej 800 m n.p.m.) średnia długość okresu bezprzymrozkowego spada do ok. 130 dni.

Rozkład przestrzenny opadów na badanym obszarze zależy od zróżnicowanej rzeźby terenu, wzniesienia nad poziomem morza i ekspozycji zboczy w stosunku do wiatrów deszczonośnych z NW i SW. Masywny grzbiet Lipowskiej i Romanki spełnia rolę bariery orograficznej ekranizującej opady. Średnio w roku suma opadów na terenie Beskidu Śląskiego i Beskidu Żywieckiego wynosi ok. 1200 do 1350 mm, przy czym zbocza dowietrzne mają ich znacznie więcej niż zbocza odwietrzne. Maksimum dni z opadem przypada na okres od maja do sierpnia. Minimum dni z opadem występuje wczesną wiosną (kwiecień) i jesienią (wrzesień, październik). Dolina Soły charakteryzuje się niższymi wartościami opadu niż pozostały obszar Beskidów. Prawdopodobnie leży ona w cieniu opadowym Beskidu Śląskiego.

Na badanym terenie przeważają wiatry SW i S, a lokalnie mają przewagę inne kierunki. Są to wiatry o charakterze fenu. W cieplej połowie roku zaznacza się niewielka przewaga wiatrów W i NW. Wiatry fenowe wieją przeciętnie przez 20 - 24 dni w roku. Powodują gwałtowne zmiany ciśnienia atmosferycznego, wzrost temperatury oraz spadek wilgotności powietrza. Średnia prędkość wiatru waha się od ok. 2-4 m/s.

2.2.5. Wody powierzchniowe i podziemne

Gmina Węgierska Górka leży w obrębie dorzecza Soły - pierwszego głównego dopływu Wisły. W obszarze gminy znajduje się jej ośmiokilometrowy odcinek. Soła przecina gminę w kierunku SW na NE. Płyynie szeroką sedymentacyjną doliną. Koryto Soły jest na ogół żwirowe z lokalnie występującymi wychodniami skalnymi. Naniesiony przez rzekę żwir kształtuje również terasy doliny. Soła charakteryzuje się dużą rozpiętością wartości przepływów (typowe dla rzek górskich).

Soła posiada dorzecze niesymetryczne. Lewe dopływy są krótkie natomiast prawe znacznie dłuższe. Prawobrzeżnymi dopływami Soły w obszarze gminy są Potok Żabniczanka, Potok Cięcinka oraz Potok Olejnik. Wszystkie spływają ze stoków Beskidu Żywieckiego.

Ryc. 3. Wody powierzchniowe na obszarze gminy Węgierska Górka.

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem danych przestrzennych:
<http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>

Układ sieci rzecznej w zlewni Żabniczanki jest symetryczny. Główne dopływy źródłowe Żabniczanki to dziewięć bezimiennych potoków łączących się dalej w dwa główne, spadające spod głównego grzbietu na odcinku od Radykalnego Wierchu po Romanek oraz Potok Romanek z Suchym Potokiem i Studziański Potok. Liczne dopływy o dużych spadkach zbiegają się razem na krótkim odcinku między Żabnicą Kamienną i Żabnicą Skalką.

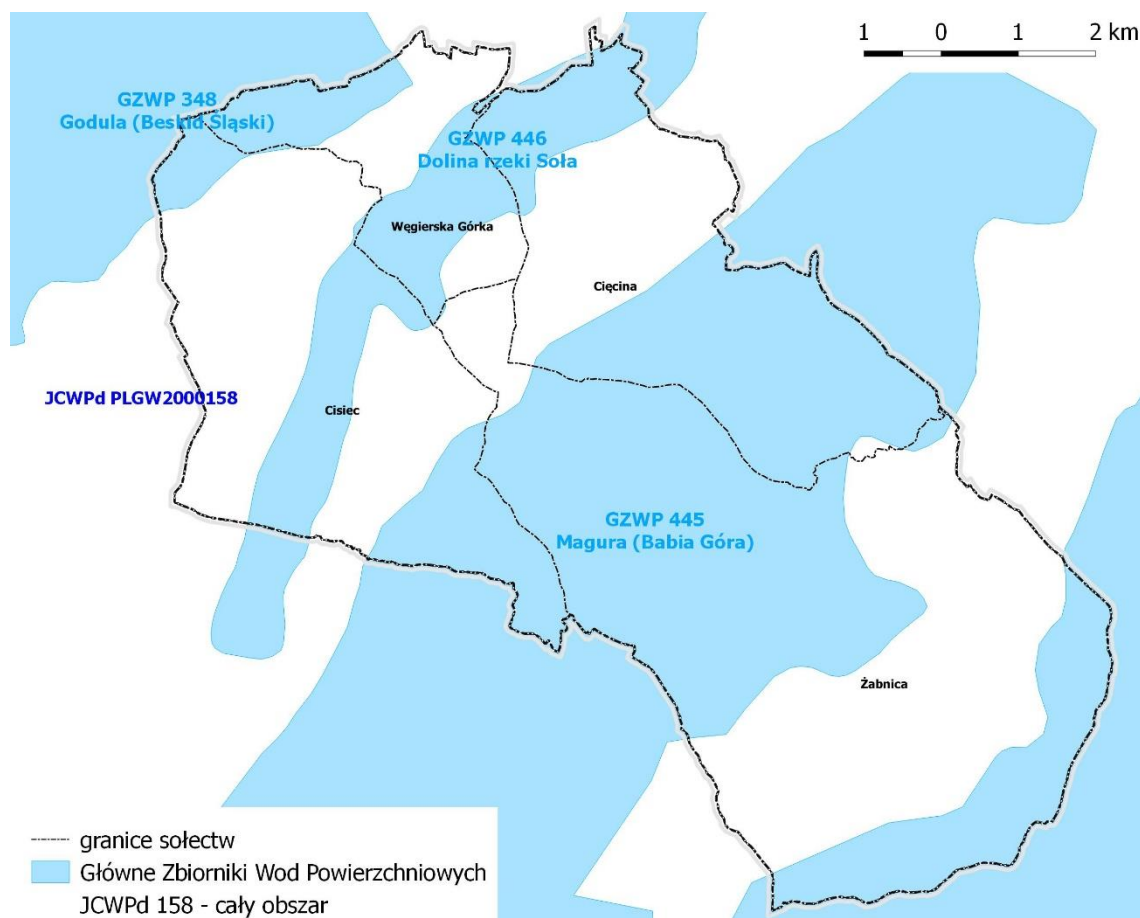
W środkowym biegu Żabniczanka otrzymuje nieliczne, bardzo krótkie dopływy. W dolnym biegu ciek nie otrzymuje już żadnych dopływów. Koryto Potoku Żabniczanka oraz jej dopływów charakteryzuje się licznym występowaniem naturalnych progów skalnych tworzących malownicze niewielkie wodospady. Dorzecze Żabniczanki jest bardzo zasobne w wody powierzchniowe, zwłaszcza najwyżej położone obszary. Średnio z 1 km górnego obszaru zlewni odplywa 25 l wody/sek. Jest to wynikiem: dużej ilości opadów, niewielkiej zdolności do długotrwałego zatrzymywania wody (znaczne nachylenie stoków, słaba przepuszczalność podłoża fliszowego) oraz licznym występowaniem źródeł i obszarów źródłiskowych. Potok Żabniczanka charakteryzuje się dużym odpływem wody.

Podobny ale mniejszy jest układ sieci rzecznej w zlewni Cięcinki. Główne dopływy źródłowe Cięcinki to cztery bezimienne ciek łączące się w rejonie Cięciny Górnej Leśniczówki. W dolnym biegu Cięcinka otrzymuje jeden główny ciek - Luraniec, wypływający spod Kiczery. Lewobrzeżna część gminy jest odwadniana przez nieliczne bezimienne ciek wypływające spod grzbietu na odcinku Mała Barania - Czerwieńska - Grapa - Glinne.

Teren objęty opracowaniem położony jest w obrębie jednolitych części wód powierzchniowych (Ryc. 3):

- PLRW200014213259 Soła od Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna,
- PLRW20001221323569 Cięcinka,
- PLRW2000122132349 Żabniczanka.

Ryc. 4 Wody podziemne na obszarze gminy Węgierska Górka.

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem danych przestrzennych:
<http://geoportel.kzgw.gov.pl/imap/>

Przez gminę Węgierska Górka przechodzą trzy zbiorniki wód podziemnych (Ryc.4):

- GZWP 348 - Zbiornik warstw Godula (Beskid Śląski),
- GZWP 445 - Zbiornik warstw Magura (Babia Góra),
- GZWP 446 - Dolina rzeki Soła.

Obszar całej gminy Węgierska Górka znajduje się w zasięgu Jednolitej części wód podziemnych 158.

2.2.6. Flora i fauna

Lasy w gminie Węgierska Górka leżą na terenie Nadleśnictwa Węgierska Górka. Wchodzą one w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Beskidu Śląskiego”. Lasy nadleśnictwa są lasami wielofunkcyjnymi wodo i glebochronnymi.

Na terenie nadleśnictwa znajdują się: 3 rezerваты - Romanka, Lipowska i Kuźnie, gdzie w stanie dzikim żyją wilk, ryś oraz niedźwiedź.

Nadleśnictwo posiada obiekty edukacyjne tj. Ośrodek Edukacji Przyrodniczo–Leśnej, dysponujący salą wykładową wraz z szeregiem eksponatów oraz Ścieżki Przyrodniczo-Leśne. Wśród nich ścieżka „Doliną Zimnika”, usytuowana w dolinie Leśnianki w malowniczym miejscu pomiędzy Górami Skrzyczne i Ostre. Dolina ta jest jedną z najpiękniejszych dolin na Żywiecczyźnie, gdzie występuje wiele rzadkich gatunków roślin m.in. Parzydło leśne i Wawrzynek wilczelyko.

Do głównych szczytów położonych na obszarze Nadleśnictwa zaliczamy Skrzyczne, Baranią Górę, Rysiankę, Romankę oraz Halę Lipowską.

Lasy w nadleśnictwie w całości zostały zaliczone do lasów ochronnych gdzie wyszczególniono:

- lasy rezerwatowe – 0,4% pow.
- lasy glebochronne, wodochronne i w strefie oddziaływania przemysłu – 91,2% pow.
- ostoje głuszca – 1,4 % pow.
- wyłączone drzewostany nasienne – 1,7 % pow.

Funkcje te wynikają bezpośrednio z położenia i ukształtowania terenu - lasy górskie stanowią m.in. naturalne tereny źródliskowe dorzecza Soły, podnoszą retencyjność gruntów i przeciwdziałają erozji gleby. Ze względu na duże walory przyrodnicze i krajobrazowe lasy te spełniają również liczne funkcje turystyczne i dydaktyczne.

Obszar Nadleśnictwa Węgierska Górka rozpatrywany jako siedlisko zwierząt można podzielić na cztery zasadnicze części:

- leśne obszary Beskidu Śląskiego na wschodnich stokach Pasma Baraniogórskiego
- leśne obszary Beskidu Żywieckiego położone po wschodniej stronie doliny Soły
- rolnicze i osiedlowe obszary Kotliny Żywieckiej, doliny Soły i jej dopływów
- nieleśne enklawy i półenklawy osiedli i gruntów rolnych rozproszone po całym obszarze lasów.

Bardzo niekorzystny jest brak wyraźnych pomostów ekologicznych łączących obszary leśne. Słabe pomosty istnieją w południowej części obszaru, np. na Przełęczy Koniakowskiej i na granicy państwa, na zachód od Istebnej. Mają one niską wartość z powodu przebiegających przez nie dróg publicznych i przerywanego układu kompleksów leśnych. Wartość przyrodnicza okolicy gminy jest jednak wysoka ze względu na połączenie z innymi obszarami leśnymi

Karpat, ale obniża ją niskie zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów i zniekształcenie siedlisk, a także niewłaściwa gospodarka leśna. Wynikiem czego było np. zminimalizowanie siedlisk chrząszczy saproksylicznych zależnych od obecności martwego drewna w różnych fazach rozkładu, a także eliminacja drzew dziuplastych stanowiących niezbędne siedlisko istotnej grupy ptaków i drobnych ssaków. Enklawy rolnicze, mimo że uszczupliły powierzchnię leśną, wzbogaciły zróżnicowanie ekosystemów powiększając powierzchnie otwarte i ekotonowe niezbędne dla istnienia szeregu gatunków ptaków i innych zwierząt związanych z tym środowiskiem.

W obszarze gminy występują rzadkie i objęte ochroną gatunki roślin:

- Ciemiężycza zielona,
- Czosnek niedźwiedzi,
- Goryczka trojeściowa,
- Kopytnik pospolity,
- Liczydło górskie,
- Marzanka wonna,
- Miechera kędzieżawa,
- Mieczyk dachówkowaty,
- Należlina pospolita,
- Naparstnica zwyczajna,
- Naparstnica purpurowa,
- Okrzyń jeleni,
- Omieg górski,
- Paprotka zwyczajna,
- Paprotnik kolczysty,
- Parzydło leśne,
- Podkolan biały,
- Podrzeń żebrowiec,
- Tocja alpejska – karpacka,
- Tojad mocny,
- Tojad morawski,
- Wawrzynek wilczelyko,
- Widłak goździsty,
- Widłak jałowcowaty,
- Widłak wroniec,
- Zwiślak,

oraz zwierząt:

- Bezkręgowce:
 - Czerwończyk nieparek,
 - Madraszki: alkon, arion, bagniczek,
 - Strzępotek soplaczek,
 - Trzmielce: gajowy, kamiennik, łąkowy, ogrodowy, rudonogi, wrzosowiskowy, ziemny,

- Mrówka rudnica,
- Biegacze: fioletowy, gajowy, Linneusza, nieregularny, pomarszczony, skórzasty, szykowny, urozmaicony, zielonozłoty,
- Kozioróg bukowiec i dębosz,
- Pachnica dębowa,
- Sichrawa karpacka,
- Wynurt.
- Ryby, płazy i gady:
 - Brzanka,
 - Głowacz białopłetwy i przęgopłetwy,
 - Koza pospolita,
 - Minóg strumieniowy,
 - Kumak górski,
 - Ropucha szara i zielona,
 - Rzekotka drzewna,
 - Salamandra plamista,
 - Traszka grzebieniasta, górka, karpacka, zwyczajna,
 - Żaba trawna, jeziorkowa, moczarowa i wodna,
 - Gniewosz plamisty,
 - Jaszczurka zwinka i żyworodna,
 - Padalec zwyczajny,
 - Zaskroniec zwyczajny,
 - Żmija zygzakowata.
- Ptaki:
 - Bocian czarny,
 - Cietrzew,
 - Derkacz,
 - Drozd obrożny, skalny, śpiewak,
 - Dzieźba czarnoczelna,
 - Dzięcioł białogrzbity, czarny, duży, średni, trójpalczasty, zielonosiwy,
 - Dzięciołek,
 - Gąsiorek,
 - Gil,
 - Głuszc,
 - Grubodziób,
 - Gołąb grzywacz, siniak,
 - Jarząbek,
 - Jastrząb,
 - Kania ruda,
 - Krogulec,
 - Kobuz,

- Kos,
- Kowalik,
- Krzyżodziób świerkowy,
- Kukułka,
- Muchołówka białoszyja, mała, szara,
- Mysikrólik,
- Myszołów zwyczajny,
- Orlik krzykliwy,
- Orzechówka,
- Orzeł przedni,
- Paszkot,
- Pełzacz leśny,
- Piecuszek,
- Pierwiosnek,
- Pustułka,
- Pliszka górską,
- Pluszcz,
- Pokrzewka ciernista,
- Puchacz,
- Puszczyk uralski, zwyczajny,
- Rudzik,
- Sikora bogatka, czubotka, modra, uboga,
- Siwerniak,
- Sójka,
- Sóweczka zwyczajna,
- Strzyżyk,
- Świstunka leśna,
- Turkawka,
- Trzmielojad,
- Trznadel,
- Wilga,
- Włochatka,
- Wrona siwa,
- Zięba zwyczajna,
- Zimorodek zwyczajny,
- Ssaki:
 - Ryjówka aksamitna, górską, malutka,
 - Rzęsorek rzeczek, mniejszy,
 - Darniówka tatrzańską,
 - Koszatka,
 - Orzesznica,

- Popielica,
- Smużka leśna,
- Wiewiórka pospolita,
- Gronostaj,
- Łasica,
- Niedźwiedź brunatny,
- Ryś,
- Wilk,
- Wydra,
- Borowiec wielki,
- Gacek brunatny,
- Mopek zachodni,
- Mroczek pozłocisty, późny,
- Nocek Bechsteina, Brandta, duży, orzęsiony, rudy, Natterera, wąsatek,
- Podkowiec mały.

2.2.7. Powiązania przyrodnicze

Struktura przyrodnicza gminy, jest silnie powiązana ze środowiskiem przyrodniczym przyległych terenów. Przez obszary objęte opracowaniem przebiegają lokalne i regionalne korytarze ekologiczne (korytarze ekologiczne ssaków drapieżnych i kopytnych, korytarz spójności obszarów chronionych oraz korytarz ekologiczny ptaków) oraz sieć ekologiczna ECONET (Ryc. 5).

Głównymi elementami struktury przyrodniczej gminy zapewniającymi powiązania z środowiskiem przyrodniczym ościennych terenów są:

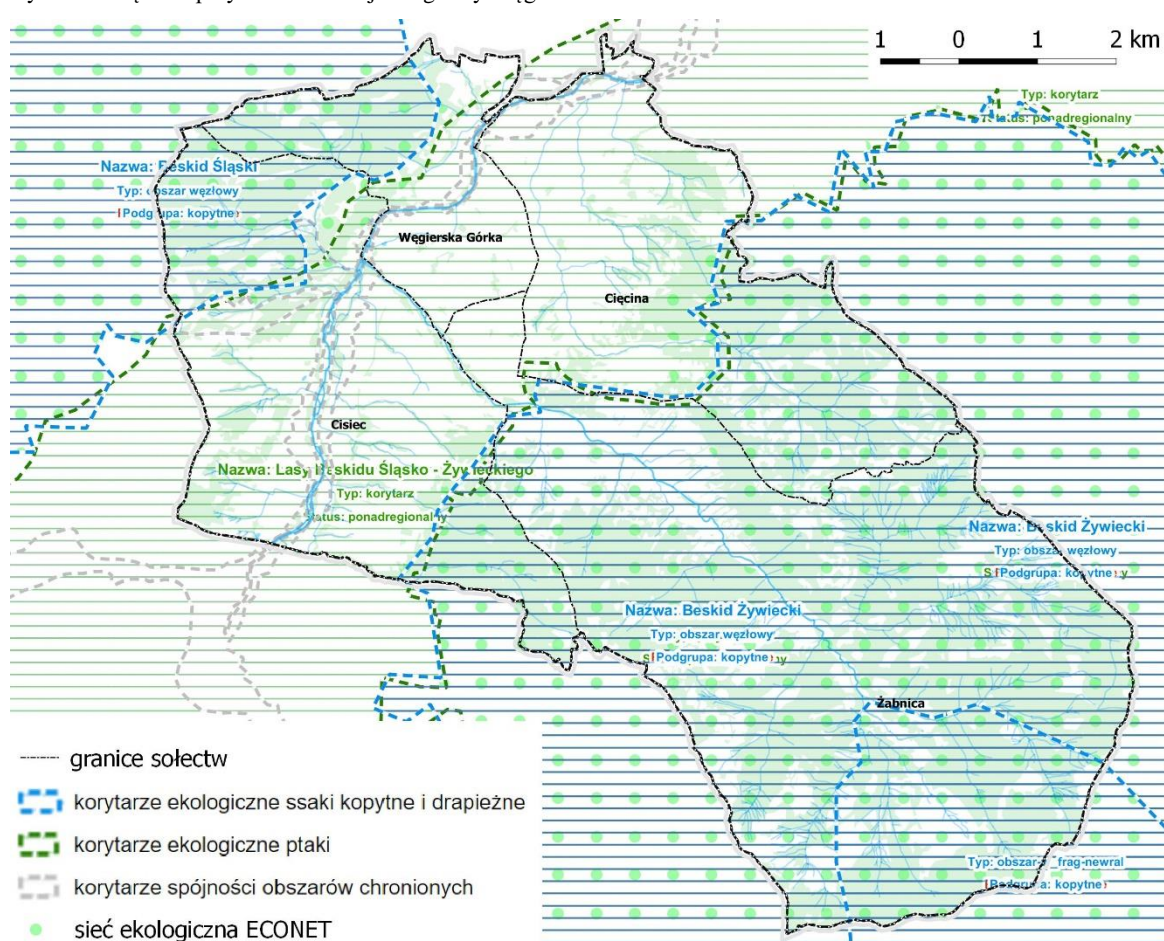
- duże kompleksy leśne
- rozproszone enklawy leśne w centralnej części gminy,
- doliny rzek oraz dopływające do nich potoki wraz z obudową biologiczną,
- pozostałe ciek wodne, wody stojące oraz obszary podmokłe wraz obudową biologiczną,
- łąki, zadrzewienia i zakrzewienia,
- tereny otwarte łączące kompleksy leśne z dolinami rzecznyymi.

Dla zachowania potencjału biologicznego zasobów przyrody ożywionej na omawianym obszarze niezbędne jest zapewnienie możliwości swobodnego przemieszczania się gatunków. Ustawa o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r. (tekst jedn. Dz. U z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.) określa korytarz ekologiczny jako „obszar umożliwiający migrację roślin, zwierząt lub grzybów”. Stanowi on istotny element gwarantujący zachowanie różnorodności biologicznej środowiska. Powiązania ekologiczne są niezwykle istotne z punktu widzenia zachowania możliwości naturalnego przemieszczania się gatunków pomiędzy mniejszymi kompleksami leśnymi. Obszar bytowania wielu gatunków nie ogranicza się do pojedynczych obszarów leśnych. Istotnym jest więc zapewnienie powiązań przyrodniczych w celu zapewnienia szerszej przestrzeni do zaspokojenia potrzeb bytowych zwierząt.

Rozwój osadnictwa i związana z tym rozbudowa szlaków komunikacyjnych, tworzą sztuczne bariery utrudniające lub wręcz uniemożliwiające sukcesję roślinną i migrację zwierzęcą. Sieć osadnicza często utrudnia lub wręcz uniemożliwia swobodne przemieszczanie się gatunków. Do największych barier komunikacyjnych w obszarze gminy należą droga ekspresowa S1, droga krajowa – nr 69 oraz linia kolejowa. Poważnym zagrożeniem dla przerwania ciągłości powiązań przyrodniczych jest ekspansja zabudowy mieszkaniowej, szczególnie widoczna na terenach otwartych.

W celu zachowania, naturalnych powiązań przyrodniczych na omawianym terenie z otaczającym obszarem, należy tak planować sposób i charakter zagospodarowania terenu, aby zapewnić ochronę ciągłości występujących tu naturalnych korytarzy i powiązań przyrodniczych.

Ryc. 5 Powiązania przyrodnicze w rejonie gminy Węgierska Górka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.geoportal.rdos.katowice.pl/geoportal/>

2.2.8. Dziedzictwo kulturowe

Na obszarze gminy znajduje się obiekty zabytkowe oraz atrakcje turystyczne:

1. Kościół Świętej Katarzyny Aleksandryjskiej w Cięcinie
2. Kaplica Matki Boskiej Częstochowskiej w Cięcinie
3. Kościół Przemienienia Pańskiego w Węgierskiej Górcie
4. Kaplica Matki Bożej Różańcowej
5. Zabytkowy cmentarz
6. Kościół św. Maksymiliana Kolbego w Ciścu
7. Fort Waligóra
8. Pomnik mjr. Kazimierza Czarkowskiego
9. Hala Widowiskowo Sportowa z siedzibą Ośrodka Promocji Gminy oraz Punktu Informacji Turystycznej
10. Bulwary nad Sołą
11. Aleja Zbójników
12. Obelisk Jana Pawła II
13. Ośrodek Edukacji Przyrodniczo-Leśnej oraz ścieżka przyrodnicza „Gościnny Las”,
14. Trakt Cesarski
15. Platforma Widokowa
16. Budynek dawnej łaźni Odlewni Żeliwa
17. Kościół p.w. M. B. Częstochowskiej w Żabnicy,
18. Kaplica na Skałce w Żabnicy p.w. NMP Nieustającej Pomocy
19. Kaplica loretańska w Żabnicy
20. Pomnik upamiętniający stracenie przez hitlerowców 10 Polaków w 1943r.
21. Ścieżka dydaktyczna Żabnica – Cięcina.
22. Fort Wyrwidąb
23. Fort Wąwóz
24. Fort Wędrowiec.

2.2.9. Krajobraz

Krajobraz został zdefiniowany w Ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym jako postrzegana przez ludzi przestrzeń zawierająca elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowana w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka.¹ Definicja krajobrazu zawarta w treści Europejskiej Konwencji Krajobrazowej określa krajobraz jako strefę lub obszar postrzegany przez mieszkańców i odwiedzających, którego cechy wizualne i charakter są wynikiem działań czynników naturalnych i/lub kulturowych (czyli ludzkich). Definicja ta odzwierciedla ideę, że krajobrazy ewoluują w czasie w rezultacie działań sił natury i ludzi. Podkreśla również, że krajobraz tworzy całość, której elementy przyrodnicze i kulturowe są postrzegane łącznie, a nie oddzielnie.

¹ Art. 2 pkt 16e Ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz.1073)

Rozpoznanie krajobrazu można oprzeć na przyjęciu za prof. J. Bogdanowskim powiązania ze sobą ukształtowania i pokrycia terenu i uznanie, że o charakterze krajobrazu decyduje swoisty układ tworzących go elementów – kombinacja przyrodniczych i antropogenicznych cech takich jak: formy rzeźby terenu, rodzaj pokrycia roślinnością, użytkowanie ziemi (w tym struktura sieci osadniczej)².

Gmina Węgierska Górka położona jest w strefie przejściowej krajobrazów wyżynnych i gór niskich, tylko południowo-wschodnie krańce gminy położone są w strefie krajobrazów gór średnich. Obszar ten charakteryzuje się bardzo dużym zróżnicowaniem ukształtowania terenu – od wypłaszczonych przestrzeni położonych w dnach dolin, poprzez łagodnie nachylone stoki aż po strome zbocza. Duże zróżnicowanie występuje również w pokryciu terenu – od zwartej zurbanizowanej struktury miejskiej, poprzez rozluźnioną zabudowę wiejską, otwarte przestrzenie gruntów rolnych, mozaikę polno – leśną aż po zwarte kompleksy leśne. Cechy ukształtowania i pokrycia terenu wpływają na silne urozmaicenie typów krajobrazu występujących na tym obszarze. Na tle województwa śląskiego walory krajobrazu przeważającej części gminy zaliczane są do ponadprzeciętnych. Na obniżanie walorów krajobrazowych wpływa ekspozycja na stokach rozproszona zabudowa.

Położone u zbiegu dolin rzecznych centrum gminy charakteryzuje się zwartą, miejską zabudową. Natomiast struktury przestrzenne wykształcające się w oparciu o otaczającą miejscowość Węgierska Górka, położone na stokach przysiółki, składają się z luźniejszej zabudowy mieszkalnej jednorodzinnej przemieszanej z zabudową zagrodową. Pozostałości lokacyjnego rozłogu łąnowo-leśnego w postaci otwartego krajobrazu pól i kompleksów leśnych ekspozowanych na otaczających centrum gminy zboczach podnoszą jego walory widokowe.

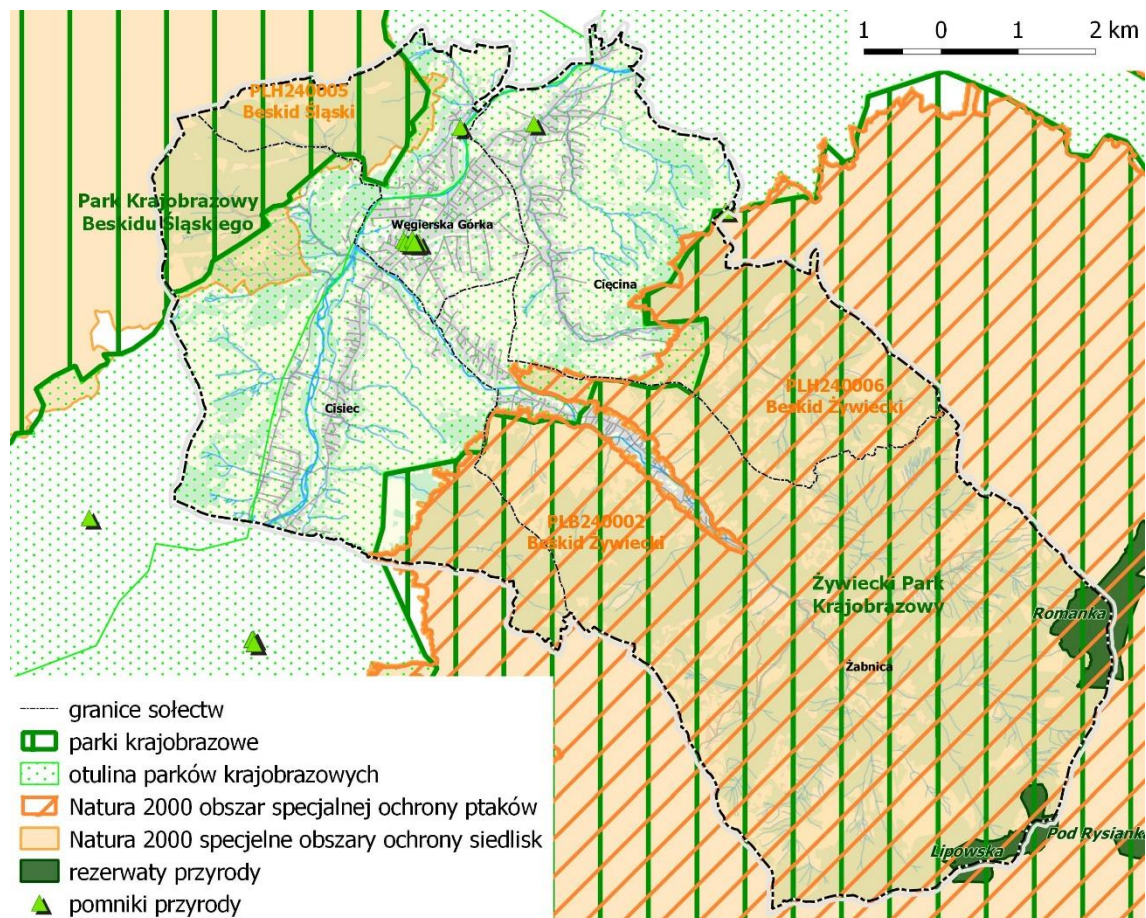
Wśród elementów zagrażających atrakcyjności krajobrazowej należy wskazać przede wszystkim zabudowę rozproszoną ekspozowaną na stokach.

² A. Rozenau-Rybowicz, *Identyfikacja krajobrazów na poziomie regionalnym – doświadczenia wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej w skali województwa*, [W:] *Identyfikacja i ocena krajobrazów - wdrażanie Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Referaty konferencyjne, GDOŚ, Warszawa 2013*

2.2.10. Formy ochrony przyrody

Formami ochrony przyrody określonymi w art. 6 ust. 1. *Ustawy o ochronie przyrody* z 16 kwietnia 2004 r. występującymi w obszarze gminy są: Rezerwat Przyrody Romanka, Rezerwat Przyrody Lipowska, Żywiecki Park Krajobrazowy wraz z otuliną, Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego wraz z otuliną, obszary Natura 2000: PLH240005 Beskid Śląski, PLH240006 Beskid Żywiecki, PLB240002 Beskid Żywiecki oraz 8 pomników przyrody (Ryc. 6)

Ryc. 6 Formy ochrony przyrody w rejonie gminy Węgierska Górka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie <http://www.geoportal.rdos.katowice.pl/geoportal/>

- **Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego** ustanowiony rozporządzeniem Nr 10/98 Wojewody Bielskiego z dn. 16 czerwca 1998 r. (Dz. Urz. Województwa Bielskiego z 1998 r. nr 9, poz. 111). Gminy leżące w obrębie parku: Bielsko-Biała, Brenna, Buczkowice, Golezów, Istebna, Jaworze, Lipowa, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Szczyrk, Ustroń, Węgierska Górka, Wilkowice, Wisła. Powierzchnia całkowita parku wynosi 609,05 km², w tym 222,85 km² otuliny. Park krajobrazowy zlokalizowany jest wzdłuż górnego biegu Wisły wraz z obszarami źródłkowymi. Na jego terenie znajdują się również okoliczne pasma Beskidu śląskiego ze szczytami Skrzyczne (125m n.p.m.) oraz Barania Góra (1220m n.p.m.). Park utworzony został dla zachowania

i upowszechnienia wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Beskidu Śląskiego.

- **Żywiecki Park Krajobrazowy** ustanowiony został uchwałą nr XII79/86 WRN w Bielsku Białej z 13 marca 1986r. z późniejszą zmianą Rozporządzeniem nr 7/98 Wojewody Bielskiego z 20 maja 1998 r. (Dz. Urz. Województwa Bielskiego nr 8, poz. 97). W obszarze parku leżą gminy: Jeleśnia, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Świnna, Ujsoły, Węgierska Górka, Żywiec. Żywiecki Park Krajobrazowy zajmuje powierzchnię 544,7 km² z czego 186 km² stanowi otulina. Dominującymi elementami krajobrazu są drzewostany świerkowe i inne obszary leśne. Ustanowiony został w celu ochrony najpiękniejszych partii Beskidu Żywieckiego, bogatą tradycję regionu ze znacznym udziałem zbiorowisk naturalnych oraz bogatym światem zwierząt.
- **Obszar Natura 2000 PLB240002 oraz PLH240006 Beskid Żywiecki.** Obszary te pokrywają się i zajmują 34 988,9 ha, położone są na terenie gmin Jeleśnia, Milówka, Radziechowy-Wieprz, Rajcza, Świnna, Ujsoły, Węgierska Górka. Obszary zbudowane są z utworów fliszowych serii magurskiej. Mają urozmaiconą budowę – występują tu takie formy geomorfologiczne jak grzbiety, garby, żebra, mury skalne, gołoborza na stokach i osuwiska skalne. Wśród skał dominują piaskowce magurskie i łupki ilaste, które razem tworzą flisz karpacki. Najciekawszymi zespołami form skalnych są Pasma Pilska oraz Grupa Wielkiej Raczy. Rzeki zachowują charakter górski z gwałtownymi spadkami, wodospadami i gęstą siecią potoków. Obszary charakteryzują się dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami górskimi. Flora to ok. 1000 gatunków z czego 150 gatunków górskich.
- **Obszar specjalnej ochrony siedlisk Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski** wyznaczony został Decyzją Komisji Europejskiej. Zajmuje powierzchnię 26405,25 ha, położony jest w gminach Ustroń, Wisła, Goleiszów, Brenna, Istebna, Jaworze, Bielsko-Biała, Lipowa, Radziechowy-Wieprz, Milówka, Węgierska Górka. Geograficznie leży on w masywie Beskidu Śląskiego z niewielkimi fragmentami w obrębie Pogórza Śląskiego i w Kotlinie Żywieckiej. Tworzą go dwa pasma górskie – Stożka i Czantorii oraz Baraniej Góry, które zbudowane są w przeważającej części z piaskowca godulskiego. Obszar obfituje w malownicze progi skalne i wodospady, liczne formy skałkowe oraz różnorodne formy osuwiskowe.
- Rezerwat przyrody „Romanka” - powołany w celu ochrony zachowanych fragmentów regla górnego - bór świerkowy o pierwotnym charakterze (w wieku ponad 250 lat ze sporadycznie występującymi jaworami w wieku ponad 300 lat). Drzewostany w rezerwacie wykazują osłabioną żywotność spowodowaną oddziaływaniem zanieczyszczonego powietrza, ostrego klimatu, a także obniżonego poziomu wód gruntowych. W partiach szczytowych występują duże Waty obumarłego drzewostanu zniszczonego przez kornika.
- Rezerwat przyrody „Lipowska” – rezerwat leśno-florystyczny. Utworzony w 2008 roku w celu ochrony i zachowania systemu torfowisk wysokich oraz fragmentów górnoreglowego boru świerkowego Plagiothecio-Piceetum tatricum.

Na obszarze gminy istniejącymi formami ochrony przyrody są również pomniki przyrody. Ich zestawienie wraz z informacją o lokalizacji prezentuje poniższa tabela:

Tabela 4 Pomniki przyrody w gminie Węgierska Górka

Lp.	Obiekt	Lokalizacja	Nr działki	Opis formy ochrony przyrody		
				obw. [cm]	wys. [m]	szer. [cm]
1	Głaz narzutowy	nad potokiem „Glinne” w Ciścu w oddz. 13c, Leśnictwo Zielona	-	-	1,95	227
2	Klon jawor	Zachodnie zbocze Romanki (1060 m n.p.m.) w oddziale 47c Leśnictwa Romanki	-	420	25	-
3	Lipa drobnolistna	Cięcina przed restauracją „Gronie”	-	305	20	-
4	Wierzba biała	Zajezdnia autobusowa PKS w Węgierskiej Górcie	-	350	20	-
5	Lipa drobnolistna	Naprzeciwko szkoły podstawowej w Węgierskiej Górcie	-	345	25	-
6	Lipa drobnolistna	Na terenie zajezdni autobusowej PKS w Węgierskiej Górcie, ok.. 6 m na wschód od budynku kasy PKS	-	425	25	-
7	Kasztanowiec zwyczajny – 9szt.	Po obu stronach ulicy kolejowej	-	225, 245, 320, 320, 325, 280, 350, 305, 305	20	-
8	Wiąz górski	Ulica zielona, naprzeciwko budynku nr 233	-	430	25	-

Źródło: Rejestr pomników przyrody Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska.

2.3. Stan środowiska i zagrożenia na obszarze objętym projektami zmian planów, w tym na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

2.3.1. Stan wód podziemnych i powierzchniowych

Ocena jakości wód podziemnych dokonywana jest na podstawie pomiarów na sieci punktów krajowych i regionalnych w ramach państwowego monitoringu środowiska.

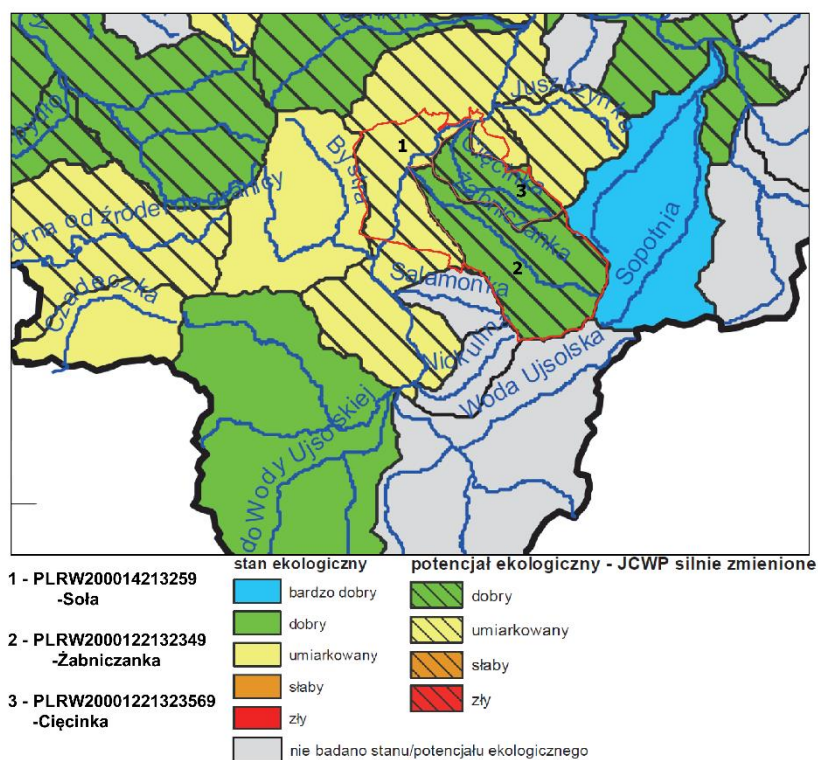
Na obszarze gminy Węgierska Górka występują trzy jednolite części wód powierzchniowych. Stan/potencjał ekologiczny JCWP Soła określa się jako umiarkowany, dwóch pozostałych natomiast – Cięcinka oraz Żabniczanka – jako dobry (Ryc. 7). Według danych z WIOŚ stan chemiczny określony został jedynie dla Soły i jest on poniżej dobrego (Ryc. 8). Sumaryczny stan jednolitej części wód powierzchniowych został określony jako zły dla wszystkich z nich (Ryc. 9).

Tabela 5 Ocena stanu monitorowanych jednolitych części wód powierzchniowych za 2015 r.

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP
Soła	PLRW200014213259	Umiarkowany	Poniżej dobrego	Zły
Cięcinka	PLRW20001221323569	Dobry	Brak danych	Zły
Żabniczanka	PLRW2000122132349	Dobry	Brak danych	Zły

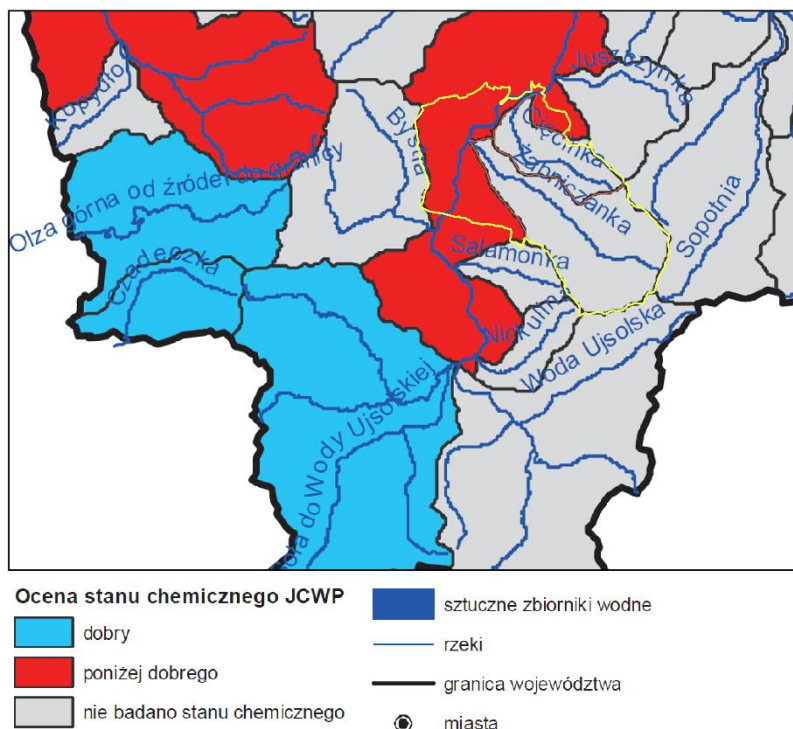
Źródło: Stan środowiska w województwie śląskim w 2015 r.

Ryc. 7 Klasyfikacja stanu i potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych w 2015 r.

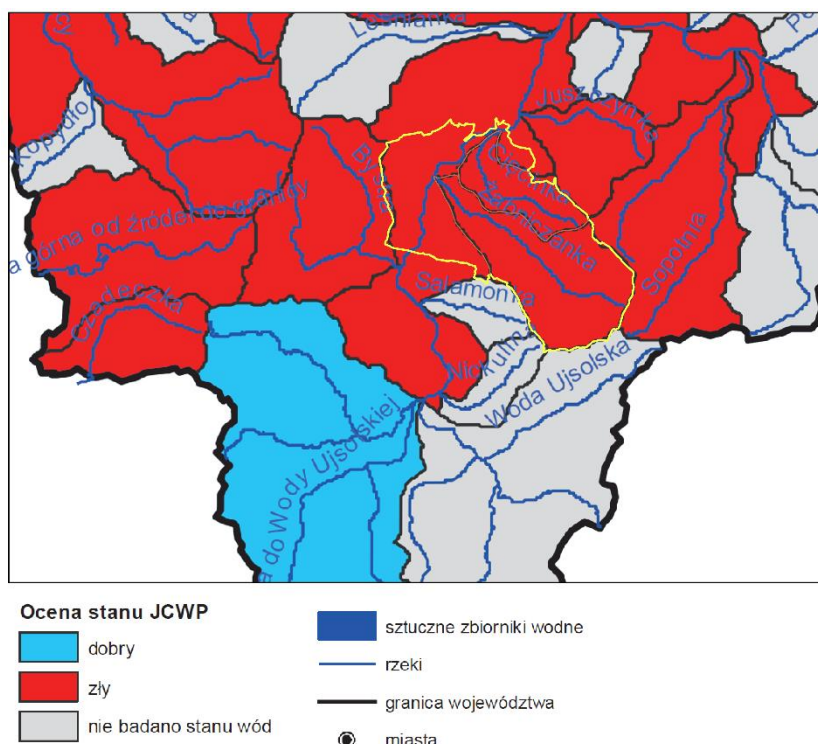
Źródło: Stan środowiska w województwie śląskim w 2015 r.

Ryc. 8 Klasyfikacja stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych w 2015 r.

Źródło: Stan środowiska w województwie śląskim w 2015 r.

Ryc. 9 Ocena stanu jednolitych części wód powierzchniowych w 2015 r.

Źródło: Stan środowiska w województwie śląskim w 2015 r.

Według danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska Katowice, głównym powodem zanieczyszczenia wód powierzchniowych wielopierścieniowymi węglowodorami aromatycznymi (WWA) są wody opadowe. WWA zawarte są w pyłe emitowanym w procesie spalania (silniki, niska emisja)³. Jako źródło WWA wskazano również nieoczyszczone ścieki komunalne.

W 2015 r. zasoby wodne na obszarze województwa śląskiego były poniżej normy wieloletniej. Na terenie rzeki Soły zanotowano najwyższy średni roczny odpływ wynoszący 89% normy. W ciągu roku stany wody kształtowały się na różnych poziomach – powyżej normy w miesiącach wiosennych, bliskie lub lekko poniżej normy od maja do czerwca oraz niższe w drugiej połowie roku.

2.3.2. Stan powietrza atmosferycznego

Roczna ocena jakości powietrza w województwie śląskim za 2015 r. wykonana została dla następujących stref: aglomeracja górnośląska, aglomeracja rybnicko-jastrzębska, miasto Bielsko-Biała, miasto Częstochowa, strefa śląska. Omawiany obszar, tj. gmina Węgierska Górka, należy do strefy śląska. Najbliższą stacją w rejonie jest stacja Żywiec.

Dla strefy śląska ocena i klasyfikacja stref pod kątem ochrony zdrowia przedstawia się następująco:

- dwutlenek siarki – Strefę śląską zaliczono do klasy A;

³ Stan środowiska w województwie śląskim w 2015 r.

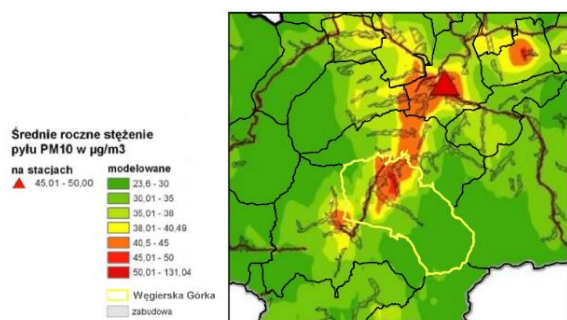
- dwutlenek azotu – Strefę śląską zaliczono do klasy A;
- pył zawieszony PM10 – Strefę śląską zaliczono do klasy C;
- pył zawieszony PM2,5 – Strefę śląską zaliczono do klasy C, C1;
- benzen – Strefę śląską zaliczono do klasy A;
- ołów – Strefę śląską zaliczono do klasy A;
- tlenek węgla – Strefę śląską zaliczono do klasy A;
- ozon – Strefę śląską zaliczono do klasy C, D2;
- arsen – Strefę śląską zaliczono do klasy A;
- kadm – Strefę śląską zaliczono do klasy A;
- nikiel – Strefę śląską zaliczono do klasy A;
- benzo(α)piren – Strefę śląską zaliczono do klasy C.

Dla strefy śląska ocena i klasyfikacja stref pod kątem ochrony roślin przedstawia się następująco:

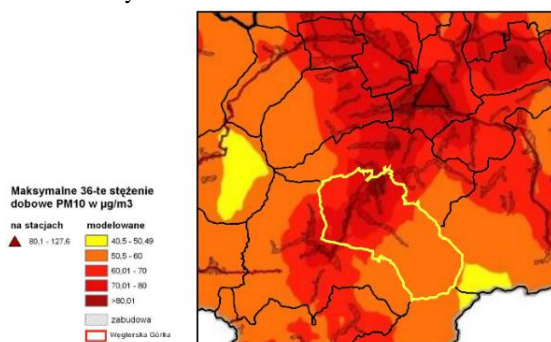
- dwutlenek siarki – Strefę małopolską zaliczono do klasy A;
- dwutlenek azotu – Strefę małopolską zaliczono do klasy A;
- ozon – Strefę małopolską zaliczono do klasy C, D2;

Źródła emisji zanieczyszczeń podzielono na następujące rodzaje⁴: powierzchniowe obejmujące głównie indywidualne źródła spalania z sektora komunalno-bytowego oraz sektora usługowego, liniowe obejmujące drogi krajowe i wojewódzkie, źródła punktowe, źródła z rolnictwa, źródła niezorganizowane. W województwie śląskim największy wpływ na zanieczyszczenia ma emisja powierzchniowa.

Ryc. 10 Rozkład stężeń średniorocznych pyłu zaw. PM10 w 2012 r.

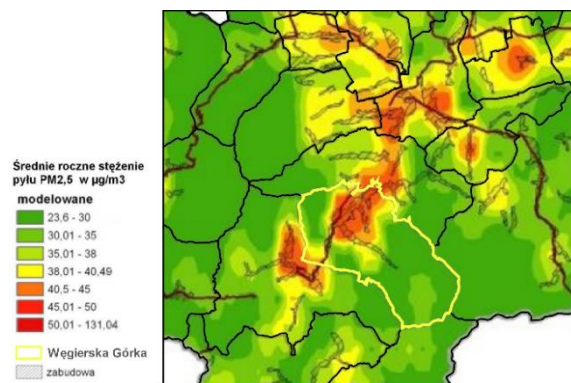

Ryc. 11 Rozkład stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 wyrażonych jako 36-te stężenie w roku kalendarzowym w 2012 r

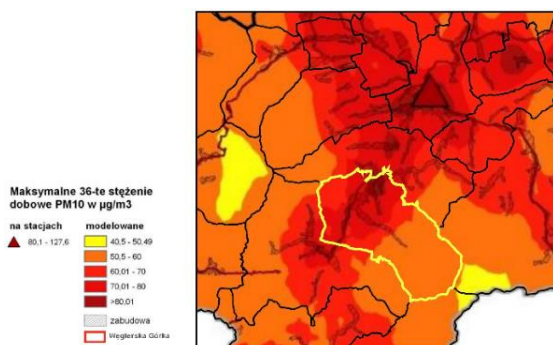

⁴ Program ochrony środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024.

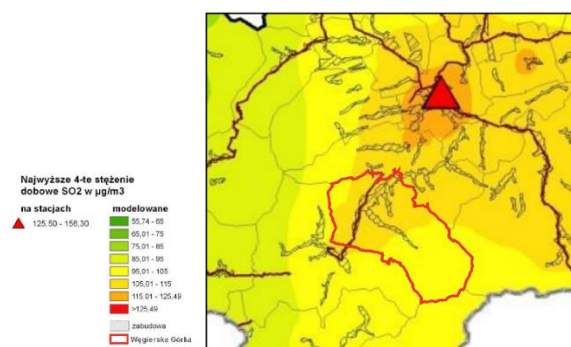
Ryc. 12 Rozkład stężeń średniorocznych pyłu zaw. PM_{2,5} w 2012 r.

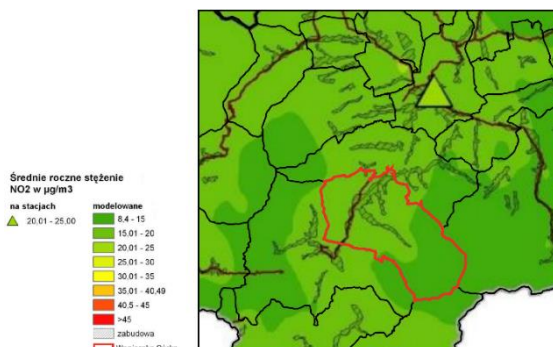
Ryc. 13 Rozkład stężeń średniorocznych benze(a)pirenu w 2012 r.

Ryc. 14 Rozkład stężeń 24-godzinnych dwutlenku siarki wyrażone jako 4-te stężenie w 2012 r.

Ryc. 15 Rozkład stężeń średniorocznych dwutlenku azotu w 2012 r.

Źródło Ryc.10– Ryc. 15: Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego

W północno-wschodniej części gminy Węgierska Górka przekroczone są normy średniorocznych stężeń pyłów zawieszonych PM₁₀ oraz PM_{2,5}, natomiast pozostała część gminy przedstawia wyniki poniżej normy (Ryc. 10, ryc. 12). Wartości benzeno(a)pirenu są przekroczone w na całej powierzchni gminy, wzrastając od kierunku południowo-wschodniego do północno-zachodniego (Ryc. 13).

Tabela 6 Wyniki monitoringu powietrza w stacji pomiarowej w Żywcu w 2016 roku

Parametr	Jednostka	Norma	Miesiąc												Średnia
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Dwutlenek siarki (SO ₂)	µg/m ³	20	43,6	27,4	26	15,8	7,3	3,3	3,1	3,2	4,3	14,1	22	37,3	17
Tlenek azotu (NO)	µg/m ³		14	9	7	4	2	2	2	2	5	8	12	12	7
Dwutlenek azotu (NO ₂)	µg/m ³	40	24	20	18	17	11	8	8	8	11	14	18	21	15
Tlenki azotu (NO _x)	µg/m ³	30	45	34	29	23	15	12	12	12	18	27	36	40	25
Pył zawieszony (PM ₁₀)	µg/m ³	40	93	55	50	41	29	22	18	21	31	39	47	83	44

x	Wartość < 50% normy
x	50 % normy < wartość < 75 % normy
x	75 % normy < wartość < 100 % normy
x	Wartość przekracza normę

Źródło: <http://powietrze.katowice.wios.gov.pl>

Korzystając ze stacji pomiarowej zlokalizowanej w Żywcu przy ulicy Kopernika szacuje się jakość powietrza w Węgierskiej Górcie. W 2016 r. normy przekroczone były dla dwutlenku siarki, tlenków azotu oraz pyłu zawieszzonego PM₁₀ głównie w miesiącach jesienno-zimowych i zimowych. Średnia roczna przekroczona została jedynie dla pyłu zawieszzonego PM₁₀.

2.3.3. Klimat akustyczny

Głównymi źródłami hałasu na obszarze gminy Węgierska Górka są ciągi komunikacyjne drogowe, kolejowe oraz zakłady przemysłowe. Hałas komunikacyjny jest związany przede wszystkim z ruchem na drodze krajowej nr 69, biegnącej przez miejscowości Węgierska Górka i Cisiec. Zwiększone natężenie ruchu, a co za tym idzie hałasu w centrum gminy, związane jest z funkcjonowaniem zakładów produkcyjnych oraz obiektów usługowych. Na poziom hałasu drogowego w pobliżu zabudowy mieszkalnej mają wpływ przede wszystkim:

- natężenie ruchu komunikacyjnego,
- udział transportu ciężkiego w strumieniu ruchu,
- odległość zabudowy mieszkalnej od drogi,
- prędkość ruchu pojazdów (ze wzrostem prędkości hałas rośnie),
- typ i stan techniczny pojazdów,
- nachylenie drogi,
- stan nawierzchni oraz płynność ruchu.

Wielkość i zasięg hałasu kolejowego w znacznym stopniu zależy od częstości kursowania pociągów, prędkości trakcyjnej, składu taboru kolejowego, stanu technicznego torowiska oraz topografii terenu. Linie kolejowe będące potencjalnym źródłem hałasu w rejonie gminy przebiegają wzdłuż drogi krajowej nr 69.

2.3.4. Pola elektromagnetyczne i promieniowanie

Promieniowanie jonizujące jest nieodłącznym elementem środowiska naturalnego, dociera z Kosmosu, z wnętrza Ziemi. Przy opracowywaniu zbiorczych ocen zagrożeń radiacyjnych dla ludzi i środowiska rozróżnia się zagrożenia pochodzące od radionuklidów naturalnych i sztucznych. W przyrodzie występuje prawie 80 radioizotopów ok. 20 pierwiastków promieniotwórczych. Do najbardziej znanych należą izotopy uranu i toru, a także potasu, węgla i wodoru. Intensywność promieniowania wywołana naturalnymi pierwiastkami promieniotwórczymi jest różna w różnych miejscach naszego globu. Radionuklidy pochodzenia sztucznego przedostały się do środowiska w wyniku prób z bronią jądrową lub zostały uwolnione z obiektów jądrowych i składowisk paliwa w trakcie ich normalnej eksploatacji lub w stanach awaryjnych (np. katastrofa elektrowni jądrowej w Czarnobylu). Również wytwarzane są przez różnego rodzaju urządzenia stosowane np. w diagnostyce medycznej, przemyśle, badaniach naukowych.

W odniesieniu do Powiatu Żywieckiego oraz województwa śląskiego źródłami emisji promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są:

- stacje i linie energetyczne o napięciu 110 kV, 220 kV,
- Radiowe i Telewizyjne Centra Nadawcze,
- pojedyncze nadajniki radiowe,
- stacje transformatorowe,
- stacje bazowe telefonii komórkowej,
- wojskowe i cywilne urządzenia radionawigacji i radiolokacji,
- radiostacje amatorskie i stacje CB-radio,
- stacje bazowe łączności radiotelefonicznej,
- urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne pracujące w przemyśle, placówkach naukowo-badawczych, ośrodkach medycznych,
- urządzenia powszechnego użytku emitujące pola elektromagnetyczne, w tym pojedyncze aparaty telefonii komórkowej, sterowniki radiowe itp.

Dopuszczalne wartości natężenia pól elektromagnetycznych w środowisku dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową oraz dla miejsc dostępnych dla ludności, określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie *dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów utrzymania tych poziomów* (Dz. U. Nr 192, poz. 1883). Zgodnie z rozporządzeniem dopuszczalna wartość natężenia pola elektromagnetycznego o częstotliwości 50Hz dla miejsc dostępnych dla ludności wynosi:

- dla składowej elektrycznej – 10 kV/M,
- dla składowej magnetycznej – 60 a/M.

2.3.5. Zagrożenia geologiczne

Powszechnym zjawiskiem występującym w gminie Węgierska Górka jest osuwanie, spływanie i osypywanie się warstw zwietrzelinowych w obrębie naturalnych i antropogenicznych skarp. Procesom tym sprzyja m. in. obecność stref wysięków wód gruntowych, pozbawienie skarp naturalnego zadarnienia i roślinności drzewiastej, niewłaściwa realizacja systemu odprowadzającego wody opadowe, nachylenie stoków (powyżej 15°) oraz niewłaściwa realizacja inwestycji.

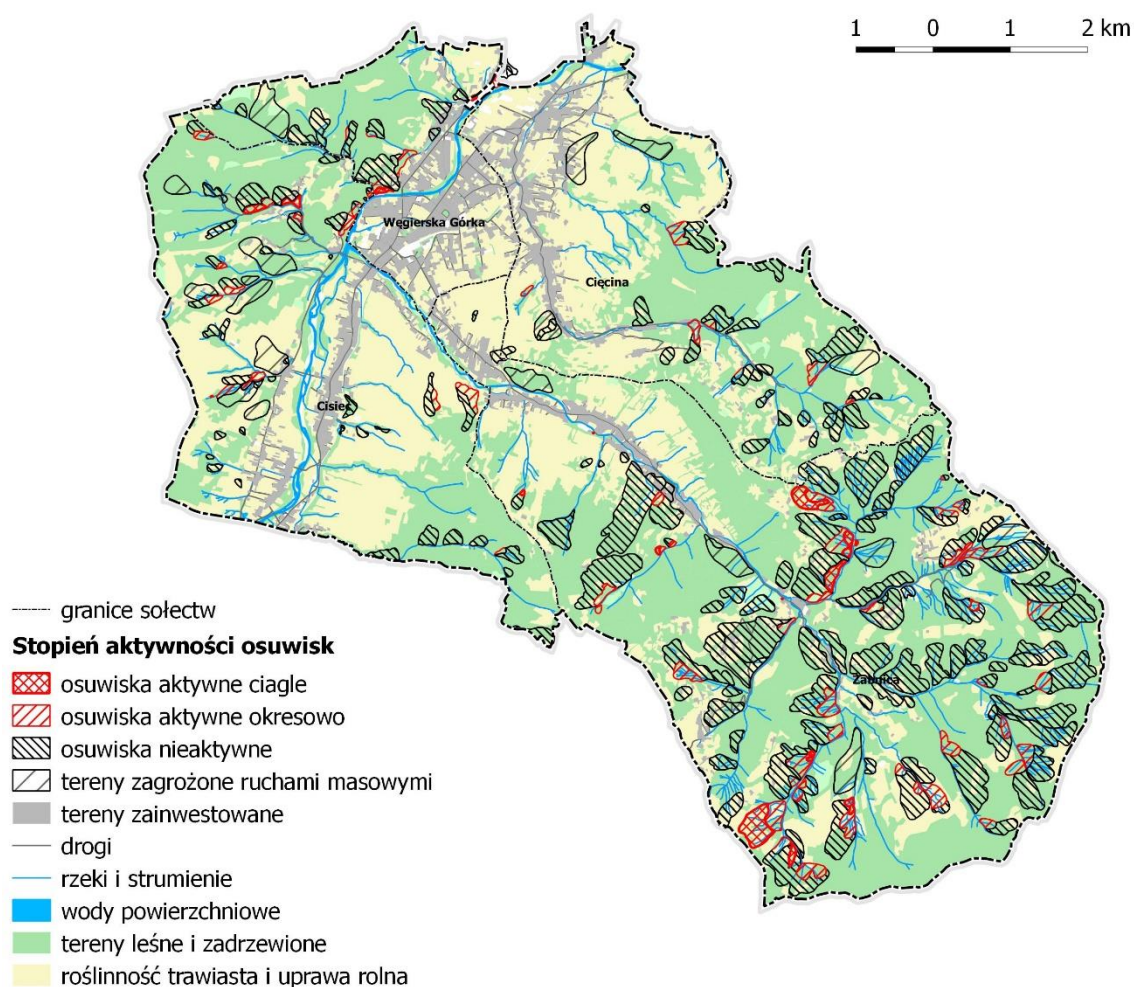
Powstawanie osuwisk stanowi duże zagrożenie dla istniejącej infrastruktury, a w mniejszym stopniu ma także wpływ na życie ludzi. Dotyczy to przede wszystkim zniszczeń, jakie mogą wywołać gwałtowne osunięcia się mas skalnych i ziemnych. Na takie zniszczenia narażone są przede wszystkim drogi oraz zabudowania zlokalizowane na stokach podatnych na procesy osuwiskowe.

Od 2006 roku Państwowy Instytut Geologiczny realizuje projekt o znaczeniu ogólnopaństwowym – „System Osłony PrzeciwOsuwiskowej SOPO”. Jego podstawowym celem jest rozpoznanie, udokumentowanie i zaznaczenie na mapie w skali 1: 10 000 wszystkich osuwisk oraz terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi w Polsce oraz założenie systemu monitoringu wglębnego i powierzchniowego na 100 wybranych osuwiskach. Na podstawie materiałów z SOPO na terenie gminy wyróżniono osuwiska o różnym stopniu aktywności, a mianowicie: osuwiska ciągle aktywne, osuwiska okresowo aktywne, osuwiska nieaktywne oraz tereny zagrożone ruchami osuwiskowymi (Ryc. 17 i 18).

W przypadku wystąpienia osuwiska może dojść do uszkodzeń budynków, jak i infrastruktury związanej z komunikacją, może dojść do zerwania linii elektrycznych. Osuwająca się ziemia może doprowadzić do zasypania koryt rzek, a w konsekwencji do podtopienia budynków prywatnych i użyteczności publicznej, zalania gospodarstw rolnych. Może wystąpić konieczność ewakuacji części mieszkańców z uszkodzonych budynków lub podtopionych terenów. Mogą wystąpić problemy z dostępem do wody pitnej na terenie osiedli gdzie ujęcia wody zostały zasypane przez przemieszczającą się ziemię.

W miejscach najbardziej narażonych na występowanie zjawisk o charakterze morfodynamicznym niezbędne jest ograniczenie ich zainwestowania oraz wprowadzenie zalesień.

Ryc. 16 Tereny osuwiskowe i zagrożone ruchami masowymi w gminie Węgierska Górka

Źródło: Opracowanie własne z wykorzystaniem danych przestrzennych PIG
<http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO> (stan na 01.08.2017r.)

2.3.6. Zagrożenie powodzią

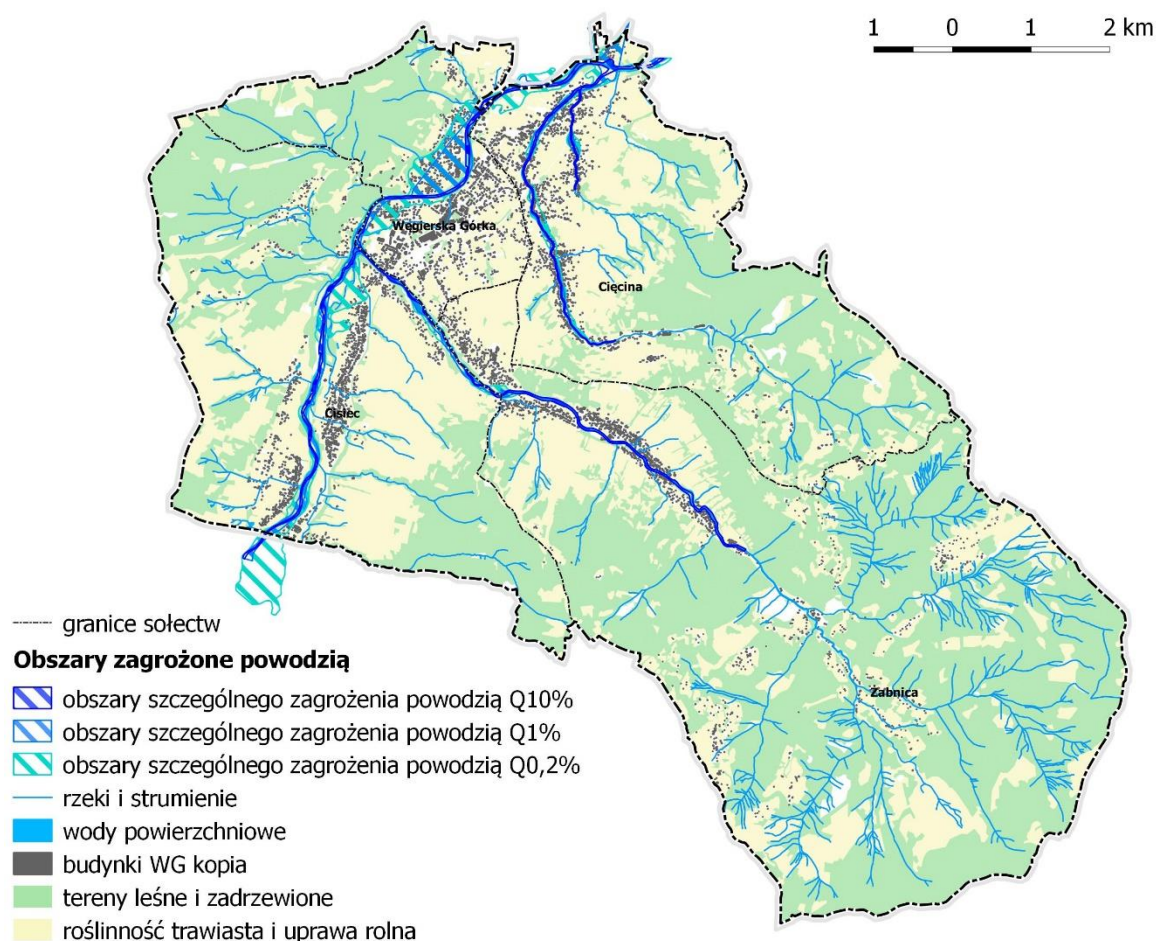
Rzeki w gminie Węgierska Górka posiadają górski charakter i stwarzają znaczne zagrożenie powodziowe. Większe wezbrania występują głównie w lipcu i czerwcu, rzadziej we wrześniu i maju.

Niebezpieczeństwo wystąpienia wezbrań wiąże się z naturalnymi warunkami takimi jak:

- krótkotrwałe, gwałtowne, lokalne wezbrania wód związane z przejściem nawałnych burz i ulewnych deszczy, które najczęściej występują w czerwcu i lipcu – trwają kilka godzin i osiągają do 200 mm/dobę;
- sprzyjające warunki szybkiego spływu powierzchniowego;
- tereny gminy to obszary, na których wskaźniki opadu i odpływu znacząco przewyższają średnie wartości dla Polski;
- niski poziom retencji powierzchniowej i gruntowej wód opadowych spowodowany topografią terenu, jego budową geologiczną, niewielką miąższością gleby i znacznymi spadkami.

Zagrożenie powodziowe w gminie Węgierska Górka związane jest głównie z doliną rzeki Soły.

Ryc. 17 Zagrożenie powodziowe w gminie Węgierska Górka

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RZGW

2.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektów

Obszar dzisiejszej gminy Węgierska Górka rozwijał się jako struktura osadnicza od XV wieku. W XIX wieku powstała w gminie huta żelaza, dynamiczny rozwój gminy nastąpił po II wojnie światowej. Wtedy to powstały bloki mieszkalne oraz zabudowa rekreacyjna i pensjonatowa. Obecnie w środowisku gminy nie występują gwałtowne przekształcenia, ani intensywne presje urbanizacyjne.

Projekty zmian planów mają na celu:

- zmianę ustaleń dotyczących minimalnej odległości lokalizacji budynków od ściany lasu z 25 m na zapis „należy zapewnić minimalną odległość budynków od ściany lasu z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1422).”;
- zmianę ustaleń dotyczących minimalnych odległości obiektów budowlanych od linii kolejowej na zapis: ”należy zapewnić minimalne odległości lokalizacji obiektów budowlanych od linii kolejowej zgodnie z Ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2177)”
- zmniejszenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w dostosowaniu do struktury zabudowy,
- doprecyzowanie zapisów w zakresie wysokości zabudowy i zwiększenie dopuszczalnej wysokości, w szczególności dla zabudowy usługowej,
- doprecyzowanie zapisów w zakresie form dachów i dopuszczenie mniejszych kątów nachylenia, w szczególności dla zabudowy usługowej i produkcyjnej,
- usunięcie zapisów dotyczących minimalnej powierzchni działek budowlanych,
- usunięcie określenia „modernizacji”, które nie występuje już w przepisach,
- w terenach rolnych w Cięcinie i Żabnicy dopuszczenie na działce o powierzchni większej, niż 30a: jednego budynku gospodarczego lub inwentarskiego związanego ściśle z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o zwartej powierzchni większej, niż 3 ha stanowiącego własność inwestora – zapis ma na celu umożliwienie realizacji budynku gospodarczego wyłącznie w ramach bardzo dużego gospodarstwa rolnego,
- zmiana zapisów dotyczących terenów US2: zmiany w zakresie dopuszczonych form zabudowy oraz wykreślenie ograniczenia lokalizacji zaplecza wyłącznie przy dolnych stacjach, z wyjątkiem terenu US2 znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec,
- dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych do magazynowania wód opadowych w terenach R i ZL2,
- uzupełnienie ustaleń dla nowo realizowanej zabudowy w zasięgu strefy konserwatorskiej „A”.
- uzupełnienie zapisu o minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej w terenach, w których dotychczas takiego zapisu nie było: AC, UP, UK, US1, PU, PU1, 01PU, NO, WZ, ZC, US2, PP, PM, UU3, URL, IT,

- uzupełnienie zapisów dotyczących maksymalnych wysokości obiektów w terenach, w których dotychczas takiego zapisu nie było mimo dopuszczenia obiektów budowlanych: UK, US1, NO, WZ, ZC, PP, URL, IT.

W przypadku braku realizacji ustaleń projektu zmian planów następować będzie rozwój zabudowy i zagospodarowania terenu zgodnie z dotychczasowymi tendencjami. Może dojść do całkowitego utwardzenia terenu w granicach jednostek AC, UP, UK, US1, PU, PU1, 01PU, NO, WZ, ZC, US2, PP, PM, UU3, URL, IT, dla których nie ma w obowiązujących planach ustalonej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. W przypadku braku realizacji projektów nowe obiekty budowlane będą lokalizowane w dotychczasowej odległości od cieków wodnych oraz od ściany lasu. Nie będzie możliwości realizacji obiektów budowlanych o wysokości większej, niż dotychczas.

2.5. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektów zmian planów, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody

Na obszarze gminy znajdują się cenne przyrodniczo obszary i obiekty objęte formami ochrony przyrody: Rezerwat Przyrody Romanka, Rezerwat Przyrody Lipowska, Żywiecki Park Krajobrazowy wraz z otuliną, Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego wraz z otuliną, obszary Natura 2000: PLH240005 Beskid Śląski, PLH240006 Beskid Żywiecki, PLB240002 Beskid Żywiecki oraz 8 pomników przyrody.

- **Żywiecki Park Krajobrazowy** wraz z otuliną – największym problemem ochrony środowiska na tym obszarze jest przekształcenie naturalnej roślinności leśnej. Lasy zajmujące ok. 80% powierzchni parku są silnie przekształcone przez człowieka. Są to głównie sztuczne świerczyny, wprowadzane w reglu dolnym na miejsce wyciętych buczyn. Ze względu na duże zróżnicowanie wysokościowe, wykształciły się tutaj cztery piętra roślinne: pogórza, regla dolnego, regla górnego i kosodrzewiny (subalpejskie). Piętro pogórza (do 550 m n.p.m.) zostało prawie w całości zajęte pod uprawę i zabudowę. Obecnie dominują tu zbiorowiska nieleśne - łąki kośne i pastwiska oraz zarośla wierzbowe. Typowym zbiorowiskiem regla dolnego (550 - 1 150 m n.p.m.) jest buczyna karpacka, która reprezentuje tu tzw. postać śląsko-żywiecką, charakteryzującą się udziałem sudeckiego gatunku - żywca dziewięciolistnego. W warunkach naturalnych, zbiorowisko to miało największy udział wśród lasów dolnoreglowych. Obecnie jednak, na obszarze Beskidu Żywieckiego zostało w znacznym stopniu wyparte przez dolnoreglowy bór jodłowo-świerkowy, którego areal wzrósł w wyniku gospodarki leśnej, preferującej nasadzenia świerkowe. Niewielkie powierzchnie zajmują płaty kwaśnej buczyny górskiej, przeważnie w postaci zubożałej. Rzadkim zbiorowiskiem dolnoreglowym jest także las jodłowy, którego najlepiej wykształcone płaty spotyka się na Małej Rycerzowej. W dolinach potoków zachowały się fragmenty zbiorowisk łęgowych - nadrzecznej olszyny górskiej i bagiennej olszyny górskiej. W wyższych położeniach, w trudno dostępnych źródłiskowych odcinkach potoków, na pograniczu regla dolnego i górnego, występują lasy

jaworowe reprezentujące zespoły - jaworzyny ziołoroślowej i jaworzyny karpackiej. W piętrze regla górnego (1 150 - 1 400 m n.p.m.) dominuje zachodniokarpacka świerczyna górnoreglowa.

- **Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego** wraz z otuliną – największym problemem tego obszaru są przekształcenia naturalnej roślinności leśnej. Pierwotnie lasy zajmowały prawie całą pow. Beskidu Śląskiego. Lecz teraz pozostały tylko niewielkie fragmenty łągów i grądów. W piętrze regla dolnego potencjalnym typem roślinności są buczyny z domieszką świerku, jodły, jaworu. Obecnie na siedliskach tych panują świerczyny wtórnego pochodzenia. Partie szczytowe powyżej 1000m. n. p. m. to regiel górny z borem świerkowym.
- **Rezerwat Przyrody Romanka** - na obszarze rezerwatu ochronie podlegają fragmenty naturalnego drzewostanu świerkowego regla górnego w różnych stadiach i fazach rozwojowych. Można zaobserwować tutaj dorodne okazałe drzewostany ze świerkiem, którego wiek dochodzi do 250, a nawet 300 lat, jak również pozbawione drzew partie szczytowe Romanki. To najlepszy obraz dla naturalnych procesów rozpadu drzewostanu i ich odnawiania młodym pokoleniem. Rezerwat Romanka jest bardzo cenny ze względów przyrodniczych, to na jego obszarze występują największe polskie drapieżniki : jak wilk (*Canis lupus*), niedźwiedź (*Ursus arctos*) czy ryś (*Lynx lynx*). Dodatkowym atutem jest obecność rzadkiego kuraka leśnego – głuszca (*Tetrao urogallus*).
- **Rezerwat Przyrody Lipowska** - Powodem utworzenia rezerwatu "Lipowska" była konieczność zachowania położonego na zboczach góry o tej nazwie rzadkiego systemu torfowisk z licznymi malowniczymi oczkami wodnymi oraz fragmentów górnoreglowego boru świerkowego - będących ostoją rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Spośród występujących roślin naczyniowych na szczególną uwagę zasługują rośliny alpejskie oraz rośliny bagienne: żurawina błotna (*Oxycoccus palustris*), modrzewnica zwyczajna (*Andromeda polifolia*) oraz borówka bagienna (*Vaccinium uliginosum*). Ponadto spotykane są: ciemiężca zielona (*Veratrum lobelianum*), goryczka trojeściowa (*Gentiana asclepiadea*), liczydło górskie (*Streptopus amplexifolius*), widłaki : jałowcowaty (*Lycopodium annotinum*) i wroniec (*Huperzia selago*), objęte ochroną gatunkową oraz liczne gatunki mchów. Obszar ten, podobnie jak rezerwat Romanka jest miejscem występowania rzadkiego kuraka leśnego głuszca (*Tetrao urogallus*) oraz takich drapieżników, jak wilk (*Canis lupus*), niedźwiedź (*Ursus arctos*) czy ryś (*Lynx lynx*).
- **Obszar specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki** oraz **Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki** - obszary charakteryzują się dobrze zachowanymi, typowymi zbiorowiskami góorskimi. Flora to ok. 1000 gatunków z czego 150 gatunków górskich.

Tabela 7 Analiza zagrożeń obszaru Natura 2000 PLB240002 Beskid Żywiecki.

Zagrożenia istniejące (I) oraz potencjalne (P)		Opis zagrożenia
I	1. koszenie / ścinanie trawy; 2. zabudowa rozproszona; 3. zalesianie terenów otwartych; 4. zaniechanie produkcji uprawnej; (i)	1. Niewłaściwa technika oraz niedostosowanie terminów koszenia do fenologii gatunku.; 2. Utrata miejsc lęgowych wskutek przeznaczania terenów otwartych pod zabudowę głównie rozproszoną.; 3. Utrata siedlisk żerowania na wskutek przeznaczania łąk i pastwisk do zalesienia.; 4. Utrata siedlisk lęgowych w związku z zaniechaniem użytkowania rolniczego gruntów, czego wynikiem jest naturalna sukcesja roślinności drzewiastej.; 5. Utrata siedlisk właściwych dla gatunku oraz zwiększona śmiertelność w trakcie prowadzenia prac w wyniku intensyfikacji gospodarki łąkowej poprzez podsiew szlachetnych gatunków traw, sztuczne nawożenie i mechanizację prac.;
P	5. intensywne wieloletnie uprawy niedrzewne / intensyfikacja	
I	1. niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak;	1. Brak wiedzy odnośnie siedlisk gatunku może spowodować ich degradację i zmniejszenie arealu lęgowego.;
P	brak	
I	1. usuwanie martwych i umierających drzew; 2. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji; 3. wycinka lasu;	1. Utrata miejsc gniazdowania i żerowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew głównie liściastych.; 2. Przypadkowe zniszczenie lęgu lub płoszenie w trakcie prac leśnych.; 3. Utrata siedlisk lęgowych wskutek użytkowania rębego.; 4. Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów.;
P	4. inne naturalne katastrofy;	
I	1. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji; 2. usuwanie martwych i umierających drzew; 3. wycinka lasu;	1. Przypadkowe zniszczenie lęgu lub płoszenie w trakcie prac leśnych.; 2. Utrata miejsc gniazdowania i żerowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew głównie liściastych.; 3. Utrata siedlisk lęgowych wskutek użytkowania rębego.; 4. Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów.;
P	4. inne naturalne katastrofy;	
I	1. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji; 2. usuwanie martwych i umierających drzew; 3. wycinka lasu;	1. Przypadkowe zniszczenie lęgu lub płoszenie w trakcie prac leśnych.; 2. Utrata miejsc gniazdowania i żerowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew głównie liściastych.; 3. Utrata siedlisk lęgowych wskutek użytkowania rębego.; 4. Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów.;
P	4. inne naturalne katastrofy;	
I	1. narciarstwo, w tym poza trasami; 2. pojazdy zmotoryzowane; 3. Polowanie; 4. wycinka lasu; 5. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji; 6. drapieżnictwo; 7. niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak;	1. Zmniejszona przeżywalność osobników w okresie zimowym w związku z ciągłym stresem.; 2. Porzucenie lęgów w wyniku płoszenia przez pojazdy mechaniczne.; 3. Płoszenie w szczególności w trakcie prowadzenia polowań zbiorowych.; 4. Utrata siedlisk lęgowych wskutek użytkowania rębego.; 5. Ogr. ar. siedl. w wyn. utr. drze. w zb. duż. zw. Płosz. przez poj. Leś. i nieleg. ruch poj. silnik., zm. arealu dogod. do gniazd. i żerow. przez bud. dróg leś. i szl. zry. Zmn. suk. lęg. w wyn. przyp. znisz. lęgu lub płosz. w trak. pr. leś.; 6. Ograniczanie sukcesu lęgowego głuszca.; 7. Brak wiedzy odnośnie dokładnej lokalizacji tokowisk gatunku uniemożliwia zaplanowanie ochrony czynnej i biernej.; 8. Budowa kolejek linowych i naziemnych usprawniających łatwy i szybki dostęp do terenów będących siedliskami głuszca.; 9. Fragmentacja zwartych kompleksów leśnych, wzrost penetracji w siedliskach głuszca.; 10. Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów.;
P	8. Usprawniony dostęp do obszaru; 9. kompleksy narciarskie; 10. inne naturalne katastrofy;	
I	1. niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak;	1. Brak wiedzy odnośnie siedlisk gatunku może spowodować ich degradację i zmniejszenie arealu lęgowego.; 2. Synantropizacja gatunku, możliwość zatrucia i infekcji w wyniku świadomego dokarmiania ptaków oraz pozostawiania resztek pożywienia przy szlakach i miejscach biwakowych.;
P	2. turystyka górską, wspinaczka, speleologia;	
I	1. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji; 2. zalesianie terenów otwartych; 3. wycinka lasu; 4. niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak; 5. zabudowa rozproszona; 6. zarzucenie pasterstwa, brak wypasu;	1. Przypadkowe zniszczenie lęgu lub płoszenie w trakcie prac leśnych w związku z brakiem informacji odnośnie lokalizacji miejsc lęgowych.; 2. Utrata siedlisk żerowania wskutek przeznaczania łąk i pastwisk do zalesienia.; 3. Utrata siedlisk lęgowych wskutek planowego użytkowania rębego; 4. Brak wiedzy odnośnie miejsc lęgowych gatunku może spowodować przypadkowe zniszczenie stanowiska lęgowego. Brak wiedzy odnośnie żerowisk uniemożliwia zaplanowanie ochrony czynnej.; 5. Utrata żerowisk wskutek przeznaczanie terenów otwartych pod zabudowę głównie rozproszoną.; 6. Utrata siedlisk żerowania wynikająca z zaniechania użytkowania rolniczego gruntów czego wynikiem jest naturalna sukcesja roślinności drzewiastej.; 7. Koliduje z liniami energetycznymi napowietrznymi.; 8. Możliwe zniszczenie stanowiska lęgowego w obszarze.; 9. Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów.;
P	7. napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne; 8. kłusownictwo; 9. inne naturalne katastrofy;	
I	1. regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych; 2. niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak; 3. Inne rodzaje praktyk leśnych, nie wymienione powyżej;	1. Utrata naturalnych siedlisk gatunków wskutek zniekształcania naturalnego biegu potoków. Obniżenie sukcesu lęgowego gatunku w wyniku przypadkowego niszczenia miejsc gniazdowania w trakcie konserwacji istniejącej zabudowy hydrotechnicznej.; 2. Brak wiedzy odnośnie najlepiej zachowanych siedlisk gatunku może spowodować ich degradację i zmniejszenie arealu lęgowego.; 3. Zrywka drewna potokami, która przez deformacje den potoków oraz długotrwałe zmeńnianie wody ogranicza możliwości żerowania.;
P	brak	
I	1. regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych; 2. Inne rodzaje praktyk leśnych,	1. Utrata naturalnych siedlisk gatunków wskutek zniekształcania naturalnego biegu

Zagrożenia istniejące (I) oraz potencjalne (P)		Opis zagrożenia
	nie wymienione powyżej; 3. niewłaściwie realizowane działania ochronne lub ich brak;	potoków. Obniżenie sukcesu lęgowego gatunku w wyniku przypadkowego niszczenia miejsc gniazdowania w trakcie konserwacji istniejącej zabudowy hydrotechnicznej.; 2. Zrywka drewna potokami, która przez deformacje den potoków oraz długotrwałe zmętnianie wody ogranicza możliwości żerowania.; 3. Brak wiedzy odnośnie najlepiej zachowanych siedlisk gatunku może spowodować ich degradację i zmniejszenie arealu lęgowego.;
P	brak	
I	1. zarzucenie pasterstwa, brak wypasu; 2. zabudowa rozproszona; 3. wycinka lasu; 4. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji; 5. zalesianie terenów otwartych;	1. Utrata siedlisk żerowania wynikająca z zaniechania użytkowania rolniczego gruntów czego wynikiem jest naturalna sukcesja roślinności drzewiastej.; 2. Utrata żerowisk wskutek przeznaczanie terenów otwartych pod zabudowę głównie rozproszoną.; 3. Utrata siedlisk lęgowych wskutek planowego użytkowania rębego.; 4. Przewidywane zniszczenie lęgu lub płożenie w trakcie prac leśnych.; 5. Utrata siedlisk żerowania wskutek przeznaczania łąk i pastwisk do zalesienia.; 6. Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów.; 7. Koliduje z liniami energetycznymi napowietrznymi.;
P	6. inne naturalne katastrofy; 7. napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne;	
I	1. usuwanie martwych i umierających drzew; 2. zalesianie terenów otwartych; 3. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji; 4. wycinka lasu;	1. Utrata miejsc gniazdowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew.; 2. Utrata siedlisk żerowania wskutek przeznaczania łąk i pastwisk do zalesienia.; 3. Przewidywane zniszczenie lęgu lub płożenie w trakcie prac leśnych.; 4. Utrata siedlisk lęgowych wskutek planowego użytkowania rębego.; 5. Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów.; 6. Koliduje z liniami energetycznymi napowietrznymi.;
P	5. inne naturalne katastrofy; 6. napowietrzne linie elektryczne i telefoniczne;	
I	1. zarzucenie pasterstwa, brak wypasu;	
P		1. Utrata siedlisk lęgowych wynikająca z zaniechania użytkowania rolniczego gruntów, czego wynikiem jest naturalna sukcesja roślinności drzewiastej.;
I	1. wycinka lasu; 2. usuwanie martwych i umierających drzew; 3. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji;	1. Utrata siedlisk lęgowych wskutek użytkowania rębego.; 2. Utrata miejsc gniazdowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew.; 3. Przewidywane zniszczenie lęgu lub płożenie w trakcie prac leśnych.; 4. Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów.;
P	4. inne naturalne katastrofy;	
I	1. usuwanie martwych i umierających drzew; 2. Gospodarka leśna i plantacyjna i użytkowanie lasów i plantacji; 3. wycinka lasu;	1. Utrata miejsc gniazdowania w związku z eliminacją z lasu dziuplastych, martwych i obumierających drzew.; 2. Przewidywane zniszczenie lęgu lub płożenie w trakcie prac leśnych.; 3. Utrata siedlisk lęgowych wskutek planowego użytkowania rębego.; 4. Utrata siedlisk lęgowych w wyniku wielkopowierzchniowego rozpadu drzewostanów.;
P	4. inne naturalne katastrofy;	

Tabela 8 Analiza zagrożeń obszaru Natura 2000 PLH240006 Beskid Żywiecki istotnych z punktu widzenia planowania przestrzennego.

Zagrożenia istniejące (i) oraz potencjalne (p)	Opis zagrożenia
Inne typy zabudowy (p)	- możliwość lokalizowania sezonowych urządzeń sportu i rekreacji, zadrzewienia, zakrzewienia, tras turystycznych, dróg dojazdowych do pól, nieuciążliwych obiektów i tras infrastruktury technicznej, - do zniszczenia siedliska może dojść również w przypadku dopuszczonej w dokumentach planistycznych realizacji obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej, zabudowy zagrodowej oraz urządzeń infrastruktury technicznej;
Infrastruktura sportowa i rekreacyjna (p)	- zagrożenie związane z utratą stanowisk gatunku lub pogorszeniem warunków siedliskowych związane jest z możliwością lokalizowania urządzeń wyciągowych i tras zjazdowych, - potencjalnie dalszy rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjno-turystycznej, - zmniejszenie zasobów oraz pogorszenie specyficznej struktury i funkcjonowania, w wyniku potencjalnej możliwości rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjno-turystycznej, realizacja urządzeń wyciągowych i rozbudowa tras zjazdowych oraz lokalizacji sezonowych urządzeń sportowych i rekreacyjnych wraz z wzrostem presji turystyki, - potencjalna możliwość realizacji sezonowych urządzeń sportu i rekreacji bez obiektów kubaturowych oraz sezonowych urządzeń sportu i rekreacji bez obiektów kubaturowych, - potencjalna możliwość lokalizacji urządzeń sportu i turystyki, np. trasa narciarska z dopuszczeniem realizacji wyciągów narciarskich linowych i orczykowych oraz instalacji sztucznego śnieżenia, odwodnienia i oświetlenia tras narciarskich;
Zalesianie terenów otwartych (p)	zagrożenie stanowi przeznaczenie w dokumentach planistycznych terenu obejmującego stanowiska gatunku jako tereny projektowanych zalesień; wprowadzenie zalesień może spowodować utratę stanowisk gatunku;
Infrastruktura sportowa i rekreacyjna (i)	kumulacja ruchu turystycznego, szlaki turystyczne, schronisko, wyciągi;
Inne formy transportu i komunikacji (p)	możliwość realizacji m.in.: ścieżki, drogi, parkingi, drogi dojazdowe do pól, urządzenia infrastruktury technicznej - zgodnie z przeznaczeniem uzupełniającym;

Inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją, przemysłem etc. (p)	zabudowa zagrodowa w PGL LP, urządzenia infrastruktury technicznej np. wodociągowe, ciepłownicze, elektroenergetyczne, gazowe, telekomunikacyjne, kanalizacji sanitarnej - zgodnie z przeznaczeniem uzupełniającym;
Narciarstwo, w tym poza trasami (i, p)	- fragmentacja siedliska spowodowana poprowadzeniem tras zjazdowych, w tym przy granicy lasu oraz zjazdy poza trasami, szczególnie przy niskiej pokrywie śnieżnej powodują mechaniczne uszkodzenie świerków; dodatkowo teren jest zaśmiecany, - niszczenie zarośli kosodrzewiny, uszkodzenie pędów kosodrzewiny w okresie małej pokrywy śnieżnej, - niepokojenie w sezonie zimowym, szczególnie istotne najbliższe miejsc gawrowania, np. ośrodek narciarski w masywie Pilska, gdzie wpływ jest największy oraz wyciąg i trasa zjazdowa na Hali Rysiance i Hali Lipowskiej;
Inne spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych (p)	ewentualna możliwość dalszego pogorszenia warunków wodnych, np. związane z realizacją ścieżek, dróg, parkingów, dróg dojazdowych do pól, urządzeń infrastruktury technicznej
Inne formy transportu i komunikacji (p)	możliwość realizacji, m.in.: infrastruktury technicznej oraz dopuszczeniem rowerowej i konnej we wszystkich sołectwach lokalizacji tras turystyki pieszej, narciarskiej; możliwość realizacji linia energetyczna średniego napięcia 15 kV;
Zabudowa rozproszona (p)	zmniejszenie zasobów oraz pogorszenie specyficznej struktury i funkcji, głównie przez fragmentaryzację płatów, mechaniczne zniszczenie lub wkroczenie obcych gatunków inwazyjnych w wyniku rozbudowy infrastruktury sportowo-rekreacyjno-turystycznej oraz rozbudowy zabudowy; może nast. przekształcenie łąk na pielęgnowane i intensywnie koszone trawniki;
Drogi, autostrady (i)	- wiele dróg poprowadzono wzdłuż potoków, umocniono brzegi potoków od strony dróg przyczyniając się do ograniczenia arealów płatów, fragmentacji, rozprzestrzeniania gatunków synantropijnych; wzrosła penetracja przez ludzi ingerencja w swobodny bieg potoku, umocnienie brzegu od strony drogi, ograniczenie przestrzeni koryta potoku, - wzrasta izolacja obszaru od innych karpackich kompleksów leśnych; wzrost ruchu kołowego na drogach lokalnych powoduje wzrost efektu bariery i zagrożenie kolizjami z pojazdami;
Zabudowa rozproszona (i)	- bliskie sąsiedztwo domów powoduje zwiększoną penetrację, zaśmiecanie i zanieczyszczanie wody, - postępująca zabudowa enklaw śródładowych, ciągła zabudowa wzdłuż dróg oraz grodzenie działek prowadzi do ograniczenia możliwości przemieszczania się zwierząt, wzrostu aktywności ludzi wewnątrz obszaru oraz intensyfikacji penetracji ostoi przez zwierzęta domowe;
Drogi autostrady (p)	. ewentualna modernizacja drogi biegnącej wzdłuż potoku może stanowić zagrożenie związane ze zniszczeniem płatów siedliska;
Zabudowa rozproszona (p)	- tendencja do zajmowania nowych terenów pod zabudowę, lokalizowanie domów w bliskim sąsiedztwie potoków powoduje potencjalne zagrożenie wzrostem antropopresji, zwiększenia penetracji, zaśmiecania i zanieczyszczania wody, - realizacja zapisów dokumentów planistycznych (tj. zabudowy, w tym letniskowej), w obrębie płatów lub ich sąsiedztwie może zmniejszyć zasoby siedliskowe oraz pogorszyć specyficzne strukturę i funkcje płatów, fragmentaryzację, mechaniczne zniszczenie lub wkroczenie obcych gatunków inwazyjnych;
Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska (p)	realizacja zapisów dokumentów planistycznych (zalesianie, zadrzewianie, zakrzewianie, zadarnianie), w obrębie płatów siedliska może doprowadzić do obniżenia oceny stanu zachowania siedliska poprzez zmniejszenie powierzchni siedliska oraz pogorszenie oceny specyficznej struktury i funkcji;
Kompleksy narciarskie (i)	- pogorszenie warunków siedliskowych, fragmentacja siedliska spowodowana została wycięciem drzew pod trasy zjazdowe; zagrożenie stanowi również brak wiedzy na temat samego użytkowania narciarskiego na populację damiówki tatrzańskiej, - pogorszenie warunków siedliskowych, niepokojenie w sezonie zimowym, szczególnie istotne w centrach terytoriów wilków, np. ośrodek narciarski w masywie Pilska, oraz wyciąg i trasa zjazdowa na Hali Rysiance i Hali Lipowskiej;
Infrastruktura sportowa i rekreacyjna (p)	potencjalne zagrożenie dla populacji damiówki tatrzańskiej jest możliwość rozbudowy lub powstanie obiektów infrastruktury turystyczno-rekreacyjno-sportowej, tworzenie się lub rozbudowa kompleksów narciarskich pociągająca za sobą dalszą fragmentację siedliska i wzrost antropopresji;
Drogi kolejowe, w tym TGV (p)	potencjalnie sieć linii kolejowych może mieć wpływ na przemieszczanie się rysi do sąsiednich ostoi;
Inne kompleksy sportowe i rekreacyjne (i)	w obszarze jest kilkanaście schronisk turystycznych oraz baz namiotowych, część jest masowo odwiedzana przez turystów w tym przez osoby w sam. ter., na motorach cross i skuterach śnieżnych, przyczynia się do pogorszenia stanu zachowania populacji, ciągłego niepokoju zwierząt i zaśmiecania;

- **Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 PLH240005 Beskid Śląski** - tereny położone na Pogórzu Śląskim i w Kotlinie Żywieckiej są miejscem występowania bardzo rzadkich w regionie muraw kserotermicznych (ciepłolubne).

Tabela 9 Zagrożenia i presje mające wpływ na obszar

Poziom oddziaływania określone w SFD	Oddziaływanie wewnętrzne/zewnętrzne określone w SFD	Zagrożenie i presje określone w SFD
niski	wewnętrzne	Nieciągła miejska zabudowa
niski	wewnętrzne	Kolekcjonowanie (owadów, płazów, gadów...)
niski	wewnętrzne	Nawożenie (nawozy sztuczne)
średni	wewnętrzne	Leśnictwo
niski	wewnętrzne	Kompleksy narciarskie
niski	wewnętrzne	Zarzucanie pasterstwa, brak wypasu
niski	wewnętrzne	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie
średni	wewnętrzne	Zabudowa rozproszona
niski	wewnętrzne	Turystyka górską, wspinaczka, speleologia
średni	wewnętrzne	Polowanie
niski	wewnętrzne	inne kompleksy sportowe i rekreacyjne
niski	wewnętrzne	plądrowanie stanowisk roślin
średni	jednoczesne	brak zagrożeń i nacisków
średni	wewnętrzne	infrastruktura sportowa i rekreacyjna
średni	wewnętrzne	regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych
wysoki	wewnętrzne	turystyka piesza, jazda konna i jazda na pojazdach niezmotoryzowanych
średni	wewnętrzne	zmiana sposobu uprawy
niski	wewnętrzne	drogi, autostrady
niski	wewnętrzne	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych
niski	wewnętrzne	odpady, ścieki
niski	wewnętrzne	uprawa
wysoki	wewnętrzne	narciarstwo, w tym poza trasami
średni	wewnętrzne	zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenie przenoszone drogą powietrzną
niski	wewnętrzne	zanieczyszczenie wód powierzchniowych z zakładów przemysłowych
niski	wewnętrzne	stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych
niski	wewnętrzne	wandalizm
niski	wewnętrzne	chwytanie, trucie, kłusownictwo
średni	wewnętrzne	pojazdy zmotoryzowane
niski	wewnętrzne	pozyskiwanie/usuwanie zwierząt (łądowych)

Źródło: Standardowy Formularz Danych

Do najważniejszych problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektów zmian planów należy zaliczyć:

- zmniejszanie się powierzchni biologicznie czynnej,
- zmniejszanie powierzchni siedlisk wilgotnych i podmokłych,
- wyznaczanie nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę w obrębie cieków wodnych – degradacja naturalnej obudowy biologicznej cieków wodnych,
- degradacja stref ekotonowych,
- przesadne dogęszczenie zabudowy,
- niedostosowanie architektury i kubatury obiektów do walorów otoczenia.

Realizacja projektów zmian planów, z uwagi na niewielką skalę wprowadzanych zmian nie powinna wpływać na potęgowanie problemów ochrony środowiska, zwłaszcza dotyczących obszarów podlegających ochronie.

2.6. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu

Cele ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym i międzynarodowym zostały ustanowione poprzez wskazanie obszarów Natura 2000: **PLH240005 Beskid Śląski**, **PLB240002 Beskid Żywiecki** oraz **PLH240006 Beskid Żywiecki**.

Celem ochrony środowiska na obszarze **PLH240005 Beskid Śląski** jest ochrona siedlisk. Zidentyfikowano tu 17 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Wśród nich jednymi z cenniejszych są zachowane fragmenty lasów o charakterze naturalnym (północno-wschodnie stoki Baraniej Góry). Masyw Baraniej Góry jest centrum występowania w Polsce dolnoregłowego boru na torfie *Bazzanio-Piceetum*, jednej z form siedliska 91D0. Obszar jest też jednym z centrów występowania dolnoregłowego boru jodłowo-świerkowego (dolnoregłowa forma siedliska 9140); występuje tu unikatowy ekotyp tzw. świerka istebniańskiego. Na terenie północnej części Beskidu śląskiego (ze względu na: chłodny i wilgotny klimat, dużą ilość opadów oraz strome, pokryte rumoszem skalnym stoki) rozwijają się dość liczne lasy jaworowe z miesięcznicą trwałą *Lunario-Aceretum* (9180). Znacznym zróżnicowaniem wyróżnia się także roślinność nieleśna, w tym szczególnie interesujące są murawy kserotermiczne na górze Tuł. Beskid śląski charakteryzuje się największą liczbą jaskiń i schronisk skalnych (siedlisko 8310) w obrębie polskich Karpat Zewnętrznych. Tutaj też znajduje się największa z tych jaskiń - jaskinia w Trzech Kopcach o długości 947,5 m. W obszarze liczne są wychodnie skalne, na których wykształcają się zbiorowiska szczelin skalnych (kod 8220). Stwierdzono tu 21 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Jest to ostoja fauny typowej dla puszczy karpackiej.

Celem ochrony środowiska na obszarze **PLB240002 Beskid Żywiecki** jest ochrona ptaków. Występują tu co najmniej 4 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 1 gatunek z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje powyżej 1% populacji krajowej (C6) głuszca (PCK).

Celem ochrony środowiska na obszarze **PLH240006 Beskid Żywiecki** jest ochrona siedlisk. Występuje tu 21 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Spośród licznych zbiorowisk roślinnych, których stwierdzono tu 56, należy zwrócić uwagę na unikatową w polskich Karpatach postać zespołu *Valeriano-Caricetum flavae*, z udziałem czosnku syberyjskiego *Allium sibiricum* i niebielistki trwałej *Swertia perennis subsp. alpestris* oraz na obecność na wierzchołkach i grzbietach górskich torfowisk. W obszarze stwierdzono występowanie 21 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Kompleksy leśne stanowią ostoje dużych drapieżników (niedźwiedzia, wilka i rysia). W masywie Pilska znajduje się jedno z 3 znanych z Polski stanowisk darniówki tatrzańskiej (endemit karpacki).

Cele ochrony środowiska na szczeblu krajowym na obszarze objętym opracowaniem ustanowione są poprzez utworzenie Parku Krajobrazowego Beskidu Śląskiego oraz Żywieckiego Parku Krajobrazowego.

Park Krajobrazowy Beskidu Śląskiego utworzony został dla zachowania i upowszechnienia wartości przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych Beskidu Śląskiego.

Żywiecki Park Krajobrazowy ustanowiony został w celu ochrony najpiękniejszych partii Beskidu Żywieckiego, bogatą tradycję regionu ze znacznym udziałem zbiorowisk naturalnych oraz bogatym światem zwierząt.

Cele ochrony środowiska zostały również ustanowione na obszarze objętym zmianami planów poprzez przyjęcie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. Omawiany teren położony jest w obszarze jednolitych części wód powierzchniowych:

- PLRW200014213259 Soła od Wody Ujsolskiej do Zbiornika Tresna,
- PLRW20001221323569 Cięcinka,
- PLRW2000122132349 Żabniczanka.

Przy ustalaniu celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z RDW warunkiem nie pogarszania ich stanu. Dla jednolitych części wód, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ponadto, ustalając cele uwzględniano także różnicę pomiędzy naturalnymi, a silnie zmienionymi oraz sztucznymi częściami wód. Dla naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, dla silnie zmienionych i sztucznych części wód – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Ponadto, w obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu/potencjału konieczne będzie dodatkowo utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego.⁵

Cele środowiskowe dla wód podziemnych obejmują zapobieganie dopływowi lub ograniczenia dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych, zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW), zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych, wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego wskutek działalności człowieka. Dla spełnienia wymogu nie pogarszania stanu części wód będących w co najmniej dobrym stanie chemicznym i ilościowym, celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu.

W projekcie zmian planów nie zostały zawarte dodatkowe zapisy mające na celu ochronę elementów środowiska przyrodniczego gminy. Realizacja projektów zmian planów nie przyczyni się do powstawania nowych ani potęgowania istniejących zagrożeń dla osiągnięcia celów środowiskowych dla nich wyznaczonych.

⁵ *Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły* KZGW, Warszawa 2011. (M.P. 2011 nr 49 poz. 549)

3. Oddziaływanie ustaleń projektów na środowisko

3.1. Oddziaływanie projektów zmian planów na różnorodność biologiczną, faunę i florę, powierzchnię ziemi, glebę, wody, powietrze, klimat, krajobraz, zabytki, dobra materialne, ludzi oraz zasoby naturalne

Celem sporządzenia zmian planów były zmiany w zakresie ustaleń tekstowych dotyczących:

- A. Ustalenie minimalnej odległości lokalizacji budynków od ściany lasu zgodnie z przepisami przeciwpożarowymi;
- B. Ustalenie minimalnych odległości obiektów budowlanych od linii kolejowej zgodnie z Ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym;
- C. Zmniejszenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w części terenów;
- D. Doprecyzowanie zapisów w zakresie wysokości zabudowy i zwiększenie dopuszczalnej wysokości, w szczególności dla zabudowy usługowej;
- E. Doprecyzowanie zapisów w zakresie form dachów i dopuszczenie mniejszych kątów nachylenia, w szczególności dla zabudowy usługowej i produkcyjnej;
- F. Usunięcie zapisów dotyczących minimalnej powierzchni działek budowlanych;
- G. Dodanie ustaleń dotyczących strefy konserwatorskiej „A” dla nowo realizowanej zabudowy w zasięgu strefy;
- H. Uzupełnienie zapisów o minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej dla części terenów;
- I. Dodanie zapisów dotyczących maksymalnych wysokości obiektów w terenach w części terenów;
- J. Usunięcie określenia „modernizacji”, które nie występuje już w przepisach;
- K. W terenach rolnych w Cięcinie i Żabnicy dopuszczenie na działce o powierzchni większej, niż 30a: jednego budynku gospodarczego lub inwentarskiego związanego ściśle z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o zwartej powierzchni większej, niż 3 ha stanowiącego własność inwestora – zapis ma na celu umożliwienie realizacji budynku gospodarczego wyłącznie w ramach dużego gospodarstwa rolnego;
- L. zmiana zapisów dotyczących terenów US2: zmiany w zakresie dopuszczonych form zabudowy oraz wykreślenie ograniczenia lokalizacji zaplecza wyłącznie przy dolnych stacjach, z wyjątkiem terenu US2 znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec;
- M. dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych do magazynowania wód opadowych w terenach R i ZL2.

Proponowane zmiany nie obejmują załączników graficznych oraz ustalonych w nich zasięgów terenów przeznaczonych do zainwestowania.

Wpływ zmian projektów na środowisko przedstawia poniższa tabela:

Tabela 10 Skutki realizacji ustaleń projektów zmian planów na poszczególne komponenty środowiska

Zmiana	Komponenty środowiska								
	Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody	Klimat	Fauna, flora i bioróżnorodność	Krajobraz	Obszary chronione	Ludzie	Zabytki i dobra materialne
Ustalenie minimalnej odległości lokalizacji budynków od ściany lasu zgodnie z przepisami przeciwpożarowymi	-	-	-	b	-	-	b	+	b
Ustalenie minimalnych odległości obiektów budowlanych od linii kolejowej zgodnie z Ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym	b	b	b	b	b	b	b	b	b
Zmniejszenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w części terenów	-	-	-	b	-	-	b	b	b
Zmiany w formie architektonicznej budynków w części terenów	b	b	b	b	b	+	b	b	b
Usunięcie zapisów dotyczących minimalnej powierzchni działek budowlanych w części terenów	b	-	b	b	-	-	b	+	b
Dodanie ustaleń dotyczących strefy konserwatorskiej „A” dla nowo realizowanej zabudowy w zasięgu strefy	b	b	b	b	b	+	b	b	+
Uzupełnienie zapisów o minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej w części terenów	+	+	+	b	+	+	b	b	b
Dodanie zapisów dotyczących maksymalnych wysokości obiektów w terenach w części terenów.	b	b	b	b	b	+	b	b	+
Usunięcie określenia „modernizacji”, które nie występuje już w przepisach	b	b	b	b	b	b	b	b	b
W ternach rolnych w Cięcinie i Żabnicy dopuszczenie na działce o powierzchni większej, niż 30a: jednego budynku gospodarczego lub inwentarskiego związanego ściśle z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o zwartej powierzchni większej, niż 3 ha stanowiącego własność inwestora	b	-	b	b	-	-	b	b	b
Zmiana zapisów dotyczących terenów US2	b	-	b	b	-	-	b	b	b
Dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych w terenach R i ZL2	b	+	+	b	+	+	+	+	b

Objaśnienia:

„+” – oddziaływania pozytywne

„b” – brak oddziaływania

„-” – możliwe oddziaływania negatywne

Źródło: opracowanie własne

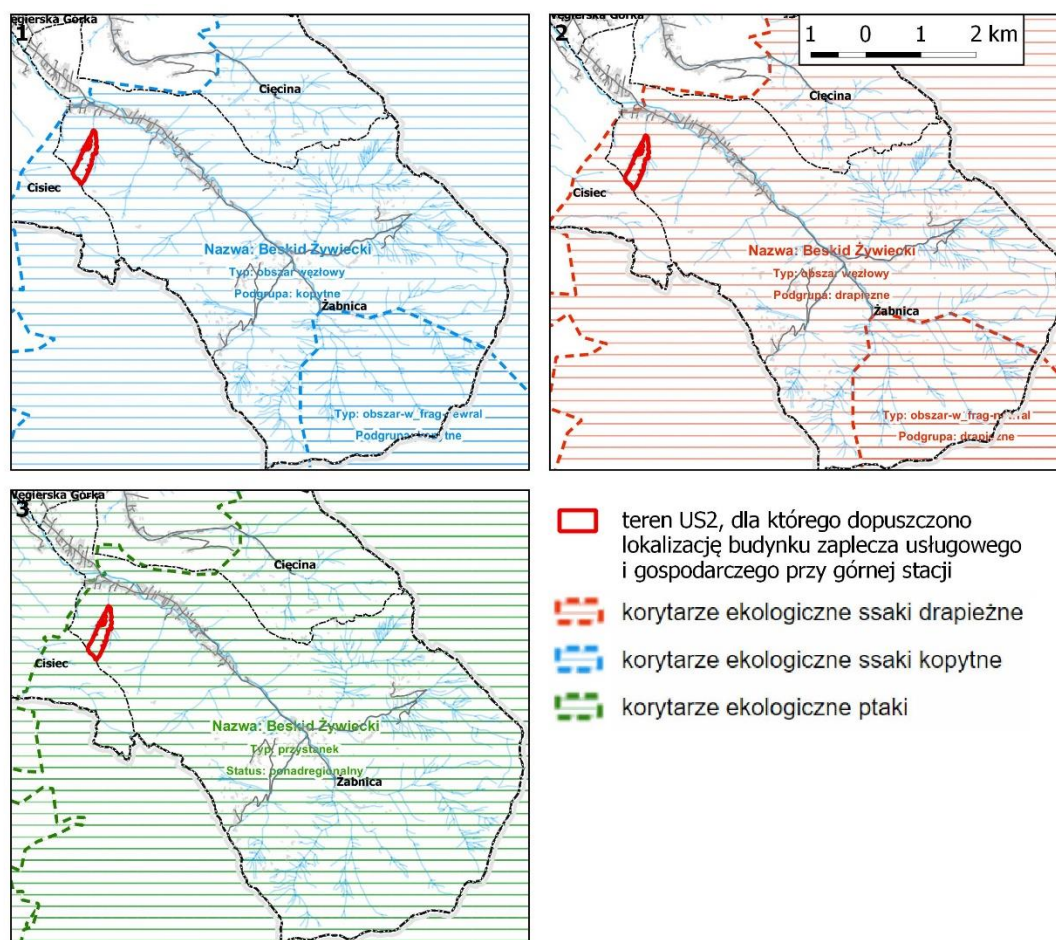
Możliwe nieznaczne negatywne oddziaływania projektów wiążą się ze zmniejszeniem minimalnych odległości lokalizacji nowej zabudowy od ściany lasu, zmniejszeniem minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w części terenów, usunięcia zapisów dotyczących minimalnej powierzchni działek budowlanych, dopuszczenie na działce o powierzchni większej, niż 30a: jednego budynku gospodarczego lub inwentarskiego związanego ściśle z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o zwartej powierzchni większej, niż 3 ha oraz zmiana zapisów dotyczących terenów US2.

Zmniejszenie minimalnych odległości lokalizacji nowej zabudowy od ściany lasu oraz zmniejszenie minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w części terenów może prowadzić do zwiększenia stopnia zagęszczenia zabudowy, jednocześnie daje możliwość realizacji zabudowań na terenach przeznaczonych do zabudowy, które nie mogły być dotąd wykorzystane.

Prowadzi to do zwiększenia możliwości wykorzystania terenów przeznaczonych do zainwestowania bez konieczności wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych. Przyczynia się do powstania nowej zabudowy bez jej rozpraszania.

Zmiana zapisów dotyczących terenów US2 (usunięcie ograniczenia lokalizacji zaplecza wyłącznie przy dolnej stacjach) skutkować będzie możliwością realizacji jednego budynku o rzucie nie przekraczającym 200 m² i wysokości do 8 m. Zmiany te wprowadzone zostały jedynie dla terenu znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec. Teren, dla którego wprowadzane są zmiany znajduje się w zasięgu korytarzy ekologicznych ssaków drapieżnych i kopytnych oraz ptaków, znajduje się również w zasięgu sieci ekologicznej ECONET. Teren, dla którego wprowadzane są zmiany (dopuszczenie lokalizacji budynku zaplecza usługowego i gospodarczego w zasięgu górnej stacji) nie znajduje się jednak w obszarach newralgicznych tych korytarzy (znajduje się w odległości ok. 4,8 km od najbliższego obszaru newralgicznego). Teren US2 dla którego wprowadzona została zmiana zlokalizowany jest w zachodniej części korytarza ekologicznego ssaków drapieżnych i kopytnych (w odległości ok. 800 m od granicy). Przy szerokości korytarza ekologicznych ssaków drapieżnych i kopytnych wynoszącej ok. 10 km, planowana lokalizacja nie stanowi ingerencji mogącej powodować istotne zakłócenie funkcjonowania korytarza ekologicznych. Przewiduje się, że proponowana zmiana nie wpłynie znacząco na migrację zwierząt.

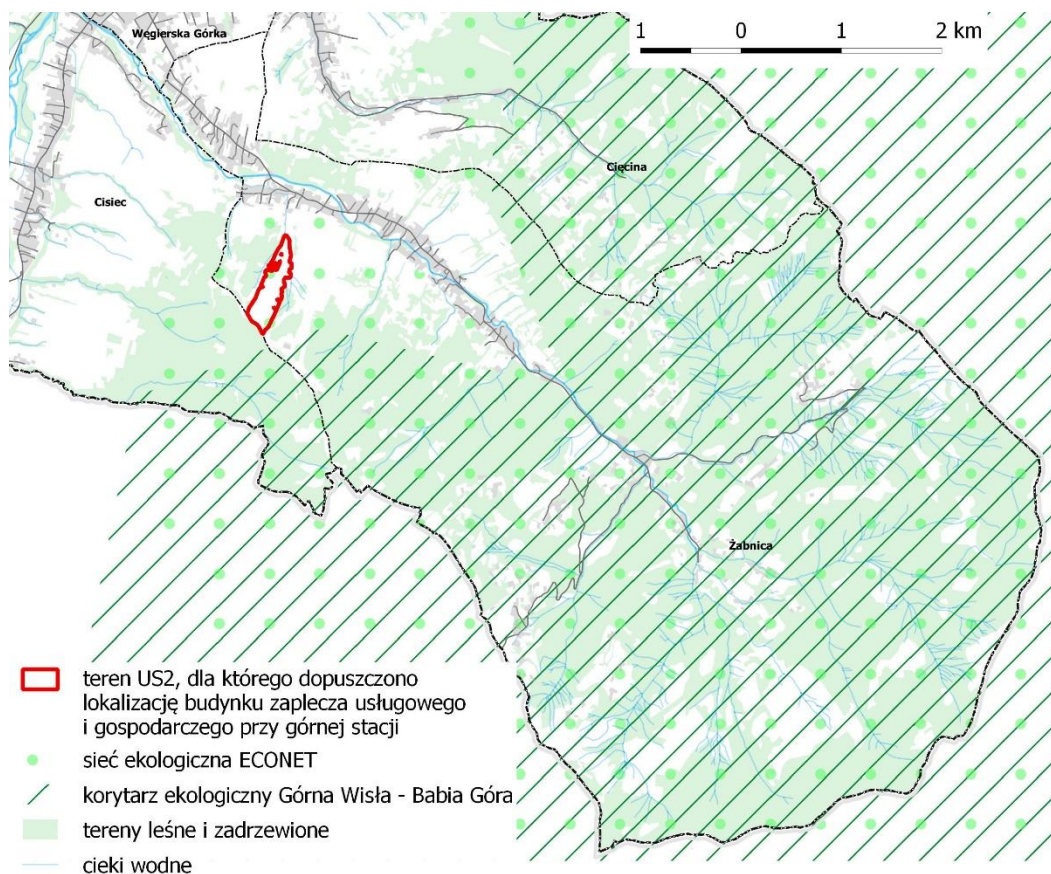
Ryc. 18 Położenie terenu, dla którego dopuszczono lokalizację budynku zaplecza usługowego i gospodarczego w zasięgu górnej stacji wyciągu na tle powiązań ekologicznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z RDOŚ Katowice

Według danych publikowanych przez GDOŚ teren, dla którego dopuszczono realizację budynku zaplecza usługowego i gospodarczego w obrębie górnej stacji wyciągu nie leży w zasięgu korytarza ekologicznego Górna Wisła – Babia Góra (Ryc. 19).

Ryc. 19 Położenie terenu, dla którego dopuszczono lokalizację budynku zaplecza usługowego i gospodarczego w zasięgu górnej stacji wyciągu na tle powiązań ekologicznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GDOŚ

Omawiany obszar oddalony jest również od najbliższej zabudowy o ok. 300 m i znajduje się na wysokości ok. 740 m n.p.m. Dopuszczenie lokalizacji jednego budynku w obrębie górnej stacji dla terenu US2 znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec przyczyni się do poprawy atrakcyjności turystycznej tego terenu, a tym samym całej gminy. Będzie wiązało się to z niewielkim uszczupleniem zasobów przyrodniczych jedynie w zasięgu planowanej inwestycji. Wobec obiektu zaplecza usługowego i gospodarczego w zasięgu górnej stacji wyciągu zastosowano ograniczenia co do ilości dopuszczonych obiektów, powierzchni rzutu budynku do 200 m² oraz wysokości zabudowy do 8 m. W wyniku tej zmiany będzie możliwa realizacja tylko pojedynczego obiektu. Ograniczenie ilości, powierzchni rzutu oraz wysokości budynku zlokalizowanego w obrębie górnej stacji jedynie w terenie US2 znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec zminimalizuje negatywne oddziaływanie na krajobraz oraz lokalne środowisko przyrodnicze. Realizacja budynku nie przyczyni się do zwiększenia ruchu

turystycznego w obrębie górnej stacji na dużą skalę. Budynek usługowo – gospodarczy zwiększy atrakcyjność wyciągu oraz poprawi komfort osób korzystających z niego.

W wyniku dopuszczenia lokalizacji budynku usługowego i gospodarczego w obrębie górnej stacji wyciągu w terenie US2 znajdującym się przy granicy z sołectwem Cisiec nie prognozuje się powstania znacząco negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, korytarze ekologiczne oraz obszary objęte ochroną przyrody.

Dopuszczenie na działce (w zasięgu terenów R - tereny rolne, ZL2 – tereny do zalesienia, do czasu realizacji zalesień) o powierzchni większej, niż 30 a: jednego budynku gospodarczego lub inwentarskiego związanego ściśle z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o zwartej powierzchni większej, niż 3 ha przyczyni się do niewielkiego lokalnego, czasowego lub trwałego uszczuplenia zasobów przyrodniczych. Celem wprowadzenia zapisu jest umożliwienie realizacji niewielkich budynków gospodarczych związanych z pasterstwem. Ściśle określone warunki realizacji takich obiektów, takie jak: przeznaczenie budynku (budynek wyłącznie gospodarczy lub inwentarski), powierzchnia działki powyżej 30 a, a także duża (powyżej 3 ha) wielkość gospodarstwa w obrębie którego można realizować zabudowę, ma na celu ograniczenie liczby możliwych do zrealizowania obiektów i zminimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym również na lokalny krajobraz. Wobec niewielkiej liczby gospodarstw spełniających postawione warunki, przewiduje się, że liczba możliwych realizacji będzie bardzo ograniczona. Proponowane ograniczenie powierzchni budynku do 120 m² również ma na celu zminimalizowanie negatywnych oddziaływań na lokalne środowisko przyrodnicze.

Prognozuje się, iż negatywne oddziaływania, które wystąpią w związku z realizacją ustaleń wprowadzanych projektem zmiany planu nie będą znaczące. Nie zakłócą one funkcjonowania środowiska naturalnego oraz nie przyczynią się do powstania zagrożeń dla świata przyrody. Jednocześnie projekty zmian planów pozwolą mieszkańcom na lepsze wykorzystanie oraz dysponowanie własnością prywatną.

Projekty zmian planów przewiduje również zmiany w formie architektonicznej budynków, dodanie ustaleń dla nowo realizowanej zabudowy w zasięgu strefy konserwatorskiej „A”, dodanie zapisów dotyczących maksymalnych wysokości obiektów w niektórych terenach oraz dodanie zapisu o minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej w terenach, dla których ten wskaźnik nie był określony. Realizacja tych zapisów będzie oddziaływać pozytywnie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, a także wpłynie na większą spójność i harmonię architektoniczną obszaru.

Dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych do magazynowania wód opadowych w terenach R i ZL2, przyczyni się do:

- kształtowania się dodatniego bilansu wodnego w okresie susz hydrologicznych,
- powstania wartościowych zbiorowisk roślinności hydrofilnej;
- zapobiegania nadmiernym wahaniom stanów wód powierzchniowych;
- zmniejszenia się zbyt szybkiego spływu wód powierzchniowych, który był przyczyną erozji gruntów;
- zwiększenia bioróżnorodności;
- stworzą miejsca bytowania dla zwierząt czy roślin.

Tworzenie zbiorników retencyjnych zalicza się również do działań w zakresie tzw. małej retencji. Działania tego typu, poprzez wydłużanie czasu oraz drogi obiegu wody, mogą przyczynić się do poprawy stosunków wodnych czy jakości wód w zlewni⁶. Prognozuje się, iż dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych do magazynowania wód opadowych z łagodnie nachylonymi skarpami brzegowymi będzie pozytywnie oddziaływać na lokalne środowisko przyrodnicze.

Zmiany wprowadzone projektem będą oddziaływać na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego w różnym stopniu, zarówno pozytywnie, jak i negatywnie. Generalnie nie przewiduje się, że realizacja zmian planów może przyczynić się do powstania znacząco negatywnych oddziaływań na różnorodność biologiczną, faunę i florę, powierzchnię ziemi, wody, powietrze, klimat, krajobraz, zabytki, dobra materialne, ludzi oraz zasoby naturalne.

3.2. Oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, chwilowe, krótkoterminowe, średnioterminowe, długoterminowe i stałe

W wyniku realizacji ustaleń projektów zmian planów negatywne oddziaływania na środowisko będą w większości ograniczone do najbliższego sąsiedztwa. Poniżej przedstawiono najistotniejsze zarówno pozytywne jak i negatywne skutki realizacji ustaleń projektów zmian planów.

Tabela 11 Skutki realizacji ustaleń projektów zmian planów na poszczególne komponenty środowiska

Skutki realizacji ustaleń zmian planów	Komponenty środowiska								
	Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody	Klimat	Fauna, flora i bioróżnorodność	Krajobraz	Obszary chronione	Ludzie	Zabytki i dobra materialne
Realizacja nowej zabudowy	B, ST	B, ST	B, W, ST	-	B, ST	B, ST	-	B, ST	-
Zmniejszenie powierzchni wolnej od zabudowy	B, ST	B, ST	B, W, ST	-	B, ST	B, ST	-	B, ST	-
Zwężenie strefekotonowych	P, ST	P, ST	B, ST	-	B, P, W, ST	B, ST	-	W, ST	-
Zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej	P, D, ST	B, D, ST	P, D, ST	-	B, W, D, ST	B, D, ST	-	B, P, D, ST	-
Zagęszczenie zabudowy	B, P, D	B, P, D, ST	P, D	-	B, ST	B, ST	-	B, ST	-
Ujednoczenie formy architektonicznej obszaru	-	-	-	-	-	B, ST	-	B, ST	B, ST
Ograniczenie zagęszczenia zabudowy	B, ST	B, ST	B, W, ST	-	B, ST	B, ST	-	B, ST	-

⁶ Wpływ obiektów małej retencji na otaczające ekosystemy leśne w leśnictwie Zagrody. Monika Jagielka, Sylwester Grajewski, Maciej Wąs

Skutki realizacji ustaleń zmian planów	Komponenty środowiska								
	Powietrze atmosferyczne	Powierzchnia ziemi i gleba	Wody	Klimat	Fauna, flora i bioróżnorodność	Krajobraz	Obszary chronione	Ludzie	Zabytki i dobra materialne
Zachowanie powierzchni biologicznie czynnej	B, ST	B, ST	B, W, ST	-	B, ST	B, ST	-	B, ST	-
Ujednolicenie wysokości zabudowy	-	-	-	-	-	B, ST	-	B, ST	B, ST
Powstanie zbiorników retencyjnych	-	B, P, W, D	B, D	-	B, P, D	B, D	B, P, D	B, P, D	-

Objaśnienia:

- B – oddziaływania bezpośrednie,
- P – oddziaływania pośrednie,
- W – oddziaływania wtórne,
- CH – oddziaływania chwilowe,
- D – oddziaływania długoterminowe,
- ST – oddziaływania stałe
- „-” – brak oddziaływania

Źródło: opracowanie własne

3.3. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań na skutek realizacji ustaleń projektów zmian planów w zasięgu mogącym przekraczać granice państwa. Najbliższa granica państwa (ze Słowacją) znajduje się w odległości ok. 20 km od omawianego obszaru.

3.4. Wpływ przewidywanych oddziaływań na istniejące i planowane obszary chronione w tym na obszary Natura 2000

W związku z brakiem przewidywanych znacząco negatywnych oddziaływań projektów zmian planów oraz ich ograniczony zasięg, prognozuje się, iż projekt nie wpłynie znacząco negatywnie na obszary Natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody. Realizacja zmian planów nie wpłynie również na przedmioty ochrony oraz cele wyznaczone dla obszarów, które podlegają ochronie na podstawie ustawy o ochronie przyrody.

4. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań

Projekty zmian planów nie modyfikują, ani nie wprowadzają nowych zapisów dotyczących ochrony poszczególnych elementów środowiska, jak również nie wprowadzają zmian w rysunkach planu w zakresie zasięgów terenów przeznaczonych do zainwestowania. Realizacja ustaleń projektów nie będzie oddziaływać na środowisko naturalne w sposób znaczący.

W wyniku korekt zmian planu wynikających z uzgodnień z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Katowicach sformułowano zapisy mające na celu zapobieganie lub minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko projektów zmiany planów:

- ograniczenie powierzchni budynków gospodarczych dopuszczonych w terenach rolnych,
- ograniczenie powierzchni zabudowy oraz wysokości budynków w obrębie górnych stacji w terenach US2.

W wyniku korekt zmian planu wynikających z ponownych uzgodnień z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Katowicach sformułowano dodatkowe zapisy mające na celu zapobieganie lub minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko projektów zmiany planów:

- ograniczenie zabudowy w obrębie górnych stacji w terenach US2 do jednego budynku oraz konieczność dostosowania jego architektury do tradycyjnej.

W wyniku korekt zmian planu wynikających z kolejnych uzgodnień z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Katowicach zmodyfikowano dotychczasowe zapisy projektu zmiany planu mające na celu zapobieganie lub minimalizację negatywnych oddziaływań na środowisko projektów zmiany planów:

- dopuszczenie lokalizacji budynku zaplecza usługowego i gospodarczego jedynie dla terenu US2 znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec,
- ograniczenie powierzchni rzutu budynku przy górnej stacji wyciągu do 200 m²,
- ograniczenie wysokości budynku przy górnej stacji do 8 m, przy dolnych stacjach do 11m.

Wprowadzono również możliwość lokalizacji zbiorników retencyjnych do magazynowania wód opadowych w terenach R i ZL2.

Z uwagi na zakres uchwały o przystąpieniu do zmiany planu oraz ograniczenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wynikające z przepisów odrębnych nie formułuje się dodatkowych zapisów mających na celu rozwiązania zapobiegające i ograniczające negatywny wpływ na środowisko projektowanych zmian.

W niniejszym opracowaniu wskazuje się jednakże działania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko dopuszczenia lokalizacji zaplecza usługowo-gospodarczego przy górnej stacji w obrębie terenu US2 znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec, które powinny być uwzględnione na etapie wydawania decyzji środowiskowej:

- W trakcie realizacji i eksploatacji inwestycji należy zastosować urządzenia i technologie, których praca maksymalnie ograniczy emitowany do środowiska hałas. Wszelkie prace związane z emisją hałasu należy prowadzić w okresie pozalęgowym ptaków.
- Ewentualne usuwanie drzew i krzewów należy wykonywać poza okresem lęgowym ptaków. Najkorzystniejszym terminem do prowadzenia tego typu prac jest okres jesienno-zimowy.
- Projektowaną sieć energetyczną rozprowadzić kablami podziemnymi.
- Obiekty budowlane winy być dostosowane architektonicznie i kolorystycznie do sąsiadującej zabudowy (np. schroniska PTTK).

- Do ogrzewania budynków kubaturowych zastosować nowoczesne urządzenia o niskiej emisji zanieczyszczeń do atmosfery, w tym urządzenia wykorzystujące odnawialne źródła energii (energię słoneczną).
- Zastosować oświetlenie i nagłośnienie obiektów odpowiadające obowiązującym przepisom.
- Wykonać analizę krajobrazową dla budynku przy górnej stacji wyciągu oraz określić sposób wkomponowania go w krajobraz.

5. Rozwiązania alternatywne

W toku prac nad ustaleniami projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zrezygnowano z rozwiązań alternatywnych polegających na braku ograniczenia powierzchni budynków oraz wysokości zabudowy w terenach US2 oraz braku ograniczenia powierzchni budynków gospodarczych dopuszczonych w terenach rolnych. Zrezygnowano z możliwości dopuszczenia górnych stacji w terenach sportów zimowych położonych w centralnej części i niewralgicznych obszarach korytarzy ekologicznych. Obecne rozwiązania mają na celu dalszy rozwój struktur osadniczych, jednocześnie minimalizują ich negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

6. Wnioski złożone do prognozy

Do prognozy oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectw: Cięcina, Cisiec, Węgierska Górka i Żabnica nie wpłynęły żadne wnioski.

7. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Podstawą sporządzenia projektów zmian miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cięcina, Cisiec, Węgierska Górka i Żabnica, w gminie Węgierska Górka są:

- Uchwała Rady Gminy Węgierska Górka Nr XXI/211/2017 z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cięcina, obejmująca jedynie zmiany tekstowe.
- Uchwała Rady Gminy Węgierska Górka Nr XXI/212/2017 z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Cisiec, obejmująca jedynie zmiany tekstowe.
- Uchwała Rady Gminy Węgierska Górka Nr XXI/213/2017 z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu

zagospodarowania przestrzennego sołectwa Węgierska Górka, obejmująca jedynie zmiany tekstowe.

- Uchwała Rady Gminy Węgierska Górka Nr XXI/214/2017 z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Żabnica.

Zmiany planów obejmują:

- zmianę ustaleń dotyczących minimalnej odległości lokalizacji budynków od ściany lasu z 25 m na zapis „należy zapewnić minimalną odległość budynków od ściany lasu z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t. j. Dz. U. z 2015 r. poz. 1422).”;
- zmianę ustaleń dotyczących minimalnych odległości obiektów budowlanych od linii kolejowej na zapis: ”należy zapewnić minimalne odległości lokalizacji obiektów budowlanych od linii kolejowej zgodnie z Ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t. j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2177)”
- zmniejszenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej w dostosowaniu do struktury zabudowy,
- doprecyzowanie zapisów w zakresie wysokości zabudowy i zwiększenie dopuszczalnej wysokości, w szczególności dla zabudowy usługowej,
- doprecyzowanie zapisów w zakresie form dachów i dopuszczenie mniejszych kątów nachylenia, w szczególności dla zabudowy usługowej i produkcyjnej,
- usunięcie zapisów dotyczących minimalnej powierzchni działek budowlanych,
- usunięcie określenia „modernizacji”, które nie występuje już w przepisach,
- w terenach rolnych w Cięcinie i Żabnicy dopuszczenie na działce o powierzchni większej, niż 30a: jednego budynku gospodarczego lub inwentarskiego związanego ściśle z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o zwartej powierzchni większej, niż 3 ha stanowiącego własność inwestora – zapis ma na celu umożliwienie realizacji budynku gospodarczego wyłącznie w ramach bardzo dużego gospodarstwa rolnego,
- zmiana zapisów dotyczących terenów US2: zmiany w zakresie dopuszczonych form zabudowy oraz wykreślenie ograniczenia lokalizacji zaplecza wyłącznie przy dolnych stacjach, z wyjątkiem terenu US2 znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec,
- dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych do magazynowania wód opadowych w terenach R i ZL2,
- uzupełnienie ustaleń dla nowo realizowanej zabudowy w zasięgu strefy konserwatorskiej „A”.
- uzupełnienie zapisu o minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej w terenach, w których dotychczas takiego zapisu nie było: AC, UP, UK, US1, PU, PU1, 01PU, NO, WZ, ZC, US2, PP, PM, UU3, URL, IT,

- uzupełnienie zapisów dotyczących maksymalnych wysokości obiektów w terenach, w których dotychczas takiego zapisu nie było mimo dopuszczenia obiektów budowlanych: UK, US1, NO, WZ, ZC, PP, URL, IT.

W projekcie zmian planów nie wprowadza się zmian rysunku planu, nie zmienia się zasięgu terenów przeznaczonych do zainwestowania.

Możliwe nieznaczne negatywne oddziaływania projektów wiążą się ze zmniejszeniem minimalnych odległości lokalizacji nowej zabudowy od ściany lasu, zmniejszeniem minimalnej powierzchni biologicznie czynnej w części terenów, usunięcia zapisów dotyczących minimalnej powierzchni działek budowlanych, dopuszczenie na działce o powierzchni większej, niż 30a: jednego budynku gospodarczego lub inwentarskiego związanego ściśle z prowadzeniem gospodarstwa rolnego o zwartej powierzchni większej, niż 3 ha oraz zmiana zapisów dotyczących terenów US2.

Zmiany wprowadzone projektami zmian planów prowadzą do zwiększenia możliwości wykorzystania terenów przeznaczonych do zainwestowania bez konieczności wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych. Przyczyniają się do powstania nowej zabudowy bez konieczności jej rozpraszania. Ściśle określone warunki realizacji takich obiektów, takie jak: przeznaczenie budynku (budynek wyłącznie gospodarczy lub inwentarski), powierzchnia działki powyżej 30 a, a także duża (powyżej 3 ha) wielkość gospodarstwa w obrębie którego można realizować zabudowę, ma na celu ograniczenie liczby możliwych do zrealizowania obiektów i zminimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze, w tym również na lokalny krajobraz. Proponowane ograniczenie powierzchni budynku do 120 m² również ma na celu zminimalizowanie negatywnych oddziaływań na lokalne środowisko przyrodnicze.

Zmiana zapisów dotyczących terenów US2 (usunięcie ograniczenia lokalizacji zaplecza wyłącznie przy dolnej stacjach) skutkować będzie możliwością realizacji jednego budynku o rzucie nie przekraczającym 200 m² i wysokości do 8 m. Zmiany te wprowadzone zostały jedynie dla terenu znajdującego się przy granicy z sołectwem Cisiec. Teren, dla którego wprowadzane są zmiany znajduje się w zasięgu korytarzy ekologicznych ssaków drapieżnych i kopytnych oraz ptaków, znajduje się również w zasięgu sieci ekologicznej ECONET. Teren, dla którego wprowadzane są zmiany (dopuszczenie lokalizacji budynku zaplecza usługowego i gospodarczego w zasięgu górnej stacji) nie znajduje się jednak w obszarach newralgicznych tych korytarzy (znajduje się w odległości ok. 4,8 km od najbliższego obszaru newralgicznego). Teren US2 dla którego wprowadzona została zmiana zlokalizowany jest w zachodniej części korytarza ekologicznego ssaków drapieżnych i kopytnych (w odległości ok. 800 m od granicy). Przy szerokości korytarzy ekologicznych ssaków drapieżnych i kopytnych wynoszącej ok. 10 km, planowana lokalizacja nie stanowi ingerencji mogącej powodować istotne zakłócenie funkcjonowania korytarzy ekologicznych. Przewiduje się, że proponowana zmiana nie wpłynie znacząco na migrację zwierząt.

Prognozuje się, iż negatywne oddziaływania, które wystąpią w związku z realizacją ustaleń wprowadzanych projektem zmiany planu nie będą znaczące. Nie zakłócą one funkcjonowania środowiska naturalnego oraz nie przyczynią się do powstania zagrożeń dla świata przyrody. Jednocześnie projekty zmian planów pozwolą mieszkańcom na lepsze wykorzystanie oraz dysponowanie własnością prywatną.

Projekty zmian planów przewiduje również zmiany w formie architektonicznej budynków, dodanie ustaleń dla nowo realizowanej zabudowy w zasięgu strefy konserwatorskiej „A”, dodanie zapisów dotyczących maksymalnych wysokości obiektów w niektórych terenach oraz dodanie zapisu o minimalnym udziale powierzchni biologicznie czynnej w terenach, dla których ten wskaźnik nie był określony. Realizacja tych zapisów będzie oddziaływać pozytywnie na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego, a także wpłynie na większą spójność i harmonię architektoniczną obszaru.

Prognozuje się, iż dopuszczenie lokalizacji zbiorników retencyjnych do magazynowania wód opadowych z łagodnie nachylonymi skarpami brzegowymi będzie pozytywnie oddziaływać na lokalne środowisko przyrodnicze.

Zmiany wprowadzone projektem będą oddziaływać na poszczególne elementy środowiska przyrodniczego w różnym stopniu, zarówno pozytywnie, jak i negatywnie. Generalnie nie przewiduje się, że realizacja zmian planów może przyczynić się do powstania znacząco negatywnych oddziaływań na różnorodność biologiczną, faunę i florę, powierzchnię ziemi, wody, powietrze, klimat, krajobraz, zabytki, dobra materialne, ludzi oraz zasoby naturalne.

Realizacja projektów zmian planów, z uwagi na niewielką skalę wprowadzanych zmian nie powinna wpływać na potęgowanie problemów ochrony środowiska, zwłaszcza dotyczących obszarów podlegających ochronie.

W projekcie zmian planów nie wprowadzano dodatkowych zapisów mających na celu ochronę elementów środowiska przyrodniczego gminy. Realizacja projektów zmian planów nie przyczyni się do powstawania nowych ani potęgowania istniejących zagrożeń dla osiągnięcia celów środowiskowych dla nich wyznaczonych.

Nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań na skutek realizacji ustaleń projektów zmian planów w zasięgu mogącym przekraczać granice państwa. Najbliższa granica państwa (ze Słowacją) znajduje się w odległości ok. 20 km od omawianego obszaru.

W związku z brakiem przewidywanych znacząco negatywnych oddziaływań projektów zmian planów oraz ich ograniczony zasięg prognozuje się, iż projekt nie wpłynie negatywnie na obszary Natura 2000 oraz inne formy ochrony przyrody. Realizacja zmian planów nie wpłynie również na przedmioty ochrony oraz cele wyznaczone dla obszarów, które podlegają ochronie wg ustawy o ochronie przyrody.

W toku prac nad ustaleniami projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zrezygnowano z rozwiązań alternatywnych polegających na braku ograniczenia powierzchni budynków oraz wysokości zabudowy w terenach US2 oraz braku ograniczenia powierzchni budynków gospodarczych dopuszczonych w terenach rolnych. Obecne rozwiązania mają na celu dalszy rozwój struktur osadniczych, jednocześnie minimalizują ich negatywne oddziaływania na środowisko przyrodnicze zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Do prognozy oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego sołectw: Cięcina, Cisiec, Węgierska Górka i Żabnica nie wpłynęły żadne wnioski.

8. Bibliografia

Publikacje i opracowania:

1. *Geografia regionalna Polski*, J. Kondracki, Warszawa 2011.
2. *Geologia regionalna Polski*, E. Stupnicka, 1989.
3. *Identyfikacja krajobrazów na poziomie regionalnym – doświadczenia wdrażania Europejskiej Konwencji Krajobrazowej w skali województwa*, [W:] *Identyfikacja i ocena krajobrazów - wdrażanie Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Referaty konferencyjne*, A. Rozenau-Rybowicz, GDOŚ, Warszawa 2013.
4. *Mapa Geologiczna Polski*, skala 1: 500 000, Centralna Bazda Danych Geologicznych PIG – Państwowy Instytut Badawczy.
5. *Mapa Hydrograficzna Polski*, Główny Urząd Geodezji i Kartografii, Warszawa, 2005.
6. *Mapa Litogenetyczna Polski*, skala 1: 50 000, Centralna Bazda Danych Geologicznych PIG – Państwowy Instytut Badawczy.
7. *Ocena uwarunkowań krajobrazowych dla potrzeb określenia predyspozycji rozwoju przestrzennego Małopolski*, Rozenau-Rybowicz A., Wójcik I., Lorek E., Węsiora M., Kraków 2012.
8. *Program ochrony środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2024*.
9. *Przyrodnicze podstawy gospodarowania przestrzenią*, A. Macias, S. Bródka, Warszawa 2014.
10. *Raport o Stanie Lasów w Polsce 2015*, Państwowe Gospodarstwo Leśne, Lasy Państwowe, 2013.
11. *Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010*, R. Zielony, A. Kliczkowska, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, 2012.
12. *Rejestr pomników przyrody powiatu żywieckiego*, RDOŚ, Katowice 2016.
13. *Stan środowiska w województwie śląskim w 2015 r.*
14. Standardowy formularz danych Natura 2000, Beskid Śląski PLH240005.
15. Standardowy formularz danych Natura 2000, Beskid Żywiecki PLB240002.
16. Standardowy formularz danych Natura 2000, Beskid Żywiecki PLH240006.
17. *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Węgierska Górka*, Uchwała Nr XXII/170/2001 Rady Gminy Węgierska Górka z dnia 4 września 2001 r.

Akty prawne:

1. *Europejska Konwencja Krajobrazowa* sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r., Dz.U. z 2006 r. nr 14 poz. 98.
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 roku w sprawie *opracowań ekofizjograficznych* Dz. U. z 2002 r., nr 155 poz. 1298.
3. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie *ochrony gatunkowej roślin* Dz. U. z 2014 r. poz. 1409.
4. Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie *ochrony gatunkowej zwierząt* Dz. U. z 2016 r. poz. 2183.

5. Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. *o ochronie gruntów rolnych i leśnych*, tj.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1161.
6. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku *Prawo ochrony środowiska*, tj.: Dz. U. z 2017 r., poz. 519.
7. Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*, tj.: Dz. U. z 2017 r. poz. 1121.
8. Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, tj.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1073.
9. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*, tj. Dz. U. z 2016 r., poz. 2134 z późn. zm..
10. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, tj.: Dz. U. z 2017 r., poz. 1405.
11. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *Prawo geologiczne i górnicze*, tj.: Dz. U. z 2016 r., poz. 1131 z późn. zm.

Strony internetowe:

1. *Bank Danych Lokalnych*, http://stat.gov.pl/bdl/app/strona.html?p_name=indeks
2. *Centralny rejestr form ochrony przyrody*, <http://crfop.gdos.gov.pl>
3. *Geoportal*, <http://mapy.geoportal.gov.pl/imap/>
4. *Geoserwis GDOŚ* <http://geoserwis.gdos.gov.pl>
5. *Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej*, <http://www.imgw.pl/klimat/#>
6. *Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej* <http://kzgw.gov.pl>
7. *Małopolska Infrastruktura Informacji Przestrzennej*
<http://miip.geomalopolska.pl/imap/>
8. *Państwowy Instytut Geologiczny* <http://www.pgi.gov.pl/>
9. *Państwowa Służba Hydrogeologiczna* <http://www.psh.gov.pl/>
10. *Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Krakowie* <http://krakow.rdos.gov.pl>
11. *Standardowe formularze danych o obszarach Natura 2000*
<http://natura2000.gdos.gov.pl/>
12. *System Osłony Przeciwosuwiskowej*
<http://geoportal.pgi.gov.pl/portal/page/portal/SOPO>
13. *Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Krakowie*
<http://www.krakow.pios.gov.pl/>